Cena numeru tylko 10 groszy

Nr. 386 (6870) WARSZAWA, PIĄTEK 18 GRUDNIA 1936 r. ROK XLI

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ.

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3-ej po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.

ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.

KASA czynna od 12 do 2-ej.

Cena numeru 10 groszy

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20-13
ADMINISTRACJA — 5.13-80
DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 117

Cena numeru 10 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 3.—, bez odnoszenia zł. 2.70 na prowincji miesięcznie zł. 3.—, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.

Oddziały: „NAPRZÓD" Kraków, ul. Sw. Tomasza 11-a „GAZETA ROBOTNICZA" Katowice, ul. Teatralna 12. „ŁODZIANIN" Łódź, ul. Al. Kościuszki 29. „ROBOTNIK PIOTRKOWSKI" Piotrków Tryb. ul. Piłsudskiego 64. „ROBOTNIK RADOMSKI" Radom, ul. Keller-Krauza 1. „ROBOTNIK LUBELSKI" Lublin, ul. Bychawska 24. Przedstawicielstwo na Pomorze i Poznańskie — Inowrocław, ul. Mikołaja 14 m. 2.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Na froncie w Hiszoanii

Klęski faszystów pod Madrytem

Niemieckie oddziały i samoloty również nie pomogły

BITWA W POWIETRZU ZAKOŃCZYŁA SIĘ KLĘSKĄ LOTNIKÓW FASZYSTOWSKICH.

Rada Obrony Madrytu ogłosiła następujący komunikat: od 24 godzin powstańcy atakują na wszystkich odcinkach frontu madryckiego. Celem tych ataków jest odciągnięcie jak największych sił armii rządowej, aby ułatwić działania armii powstańczej, atakującej na odcinku Boadilla del Monte, — gdzie powstańcy spotkali się z zaciekłym oporem. Wojska powstańcze ponawiają bez przerwy na tym odcinku swe ataki, używając wojsk zmotoryzowanych.

Ostatnia bitwa powietrzna, jaka rozegrała się na froncie madryckim, należy do największych od początku oblężenia Madrytu. Eskadra powstańcza liczyła 20 trzymotorowych bombardujących Junkersów, których atak popierało 28 samolotów myśliwskich typu „Heinkel". Podczas bombardowania dzielnicy Cuatro Caminos przeciwko eskadrze powstańczej wyruszyło 25 samolotów rządowych. 5 samolotów powstańczych strącono. Eskadra rządowa nie poniosła żadnych strat.

Na froncie Asturii powstańcy zaatakowali pozycje rządowe pod Olivares. Celem tego ataku było przecięcie połączeń komunikacyjnych wojsk rządowych. Atak został odparty.

Na innych frontach nie zaszło nic godnego zanotowania.

DALSZE MORDOWANIE LUDNOŚCI CYWILNEJ.

Agencja Havasa donosi, że środowe popołudniowe ataki lotnictwa powstańczego na dzielnice Cuatre Caminos i Tetuan w Madrycie, pociągnęły za sobą największą dotychczas liczbę ofiar. Około 100 osób jest zabitych, liczby rannych nie zdołano dotychczas ustalić. Przeszło 50 domów zostało zburzonych. Tłumy ludności szukały schronienia w tunelach kolei podziemnej. Lotnicy rządowi strącili w walce powietrznej pięć samolotów powstańczych, pochodzenia niemieckiego.

KRWAWO ODPARTY ATAK NA MADRYT.

Według wiadomosci, uzyskanych z madryckich źródeł urzędowych, ataki powstańcze na odcinku Boadilla del Monte zostały odparte. Wojska rządowe przeszły do kontrataku i posunęły się nieco naprzód. W środę o świcie artyleria powstańcza rozpoczęła bombardowanie, na które odpowiedziały działa rządowe. Pierwszy atak podjęty był około południa. Fale szturmowe, złożone z elementów cudzoziemskich, posuwały się naprzód, pełzając po ziemi, lecz milicja otworzyła gwałtowny ogień i obrzuciła atakujących ręcznymi granatami. Silny ogień zaporowy artylerii rządowej uniemożliwiał przysłanie posiłków nieprzyjacielowi, który w szeregu punktów zaczął się wycofywać. Nieprzyjaciel cofnął się, pozostawiając na polu bitwy licznych zabitych oraz wiele materiału wojennego. O godz. 19-ej walka była skończona. Atak tym razem był o wiele gwałtowniejszy niż w dniach poprzednich. Po stronie nieprzyjacielskiej w ataku uczestniczyły najlepsze siły, wyposażone w wielką masę nowoczesnego sprzętu wojen nego.

MAJACZENIA GEN. QUEIPO DE LLANO.

Słynny „łgarz z Sewilli" generał Queipo de Llano, przemawiając przez radio, oświadczył, że w Santanderze, Bilbao, Barcelonie i Madrycie daje się odczuwać coraz dotkliwszy brak żywności. Generał zapewniał, że według posiadanych przez niego informacyj, Prieto odbył naradę z prezydentem Azana, przedstawiając „konieczność (?) poddania Madrytu".

Jak widać ten sewilski błazen, który od 6-ciu tygodni zapewnia swoich nazbyt cierpliwych słuchaczy, że Madryt dziś, jutro padnie, nie mogąc się doczekać tej błogosławionej chwili, majaczy, że niby milicja, która codziennie obecnie bije faszystów, że aż się rozlega jękiem w Berlinie, Rzymie i Lizbonie, przedstawia „konieczność poddania Madrytu"... Na szczęście dla generała, on swoje łgarstwa wygłasza przez radio, tak że nieszczęśliwi słuchacze nie mogą odpowiednio reagować.

„Tam, gdzie toczy się walka o Wolność, tam są zawsze Polacy..."

List do naszej redakcji żołnierzy-Polaków w armii Hiszpanii Ludowej

Otrzymaliśmy przez pocztę list żołnierzy - Polaków, walczących o wolność Hiszpanii Ludowej. List zamieszczamy w całości. Jest on poniekąd *odpowiedzią* na te „impresje" nieznanego lotnika - Polaka w wojskach gen. Franco, które to „impresje" drukowała świeżo t. zw. prasa czerwona.

Tytuł notatki wzięliśmy z odezwy Rządu Narodowego z roku 1863. *Red.*

Front pod Madrytem, dn. 30.XI 1936 roku.

KOCHANY „ROBOTNIKU"!

Będąc w Hiszpanii od kilku miesięcy, chcę krótko donieść robotnikom polskim, a szczególnie czytelnikom „Robotnika", co tu słychać.

Napewno już cały lud polski z pod STRZECH I SUTERYN wie o tym, że na ziemi hiszpańskiej sformowały się ochotnicze kompanie Polaków, aby walczyć o wolność.

Batalion polski im. generała Jarosława Dąbrowskiego z entuzjazmem został przyjęty przez społeczeństwo hiszpańskie.

Jak owacyjnie byliśmy przyjmowani w każdym mieście i osadzie, trudno opisać. Kiedy w mieście zabrzmiała piosenka „POWSTAŃ, ZBURZ! POBUDKA GRA NAM JUŻ". Hiszpanie klaskali, że im ręce puchły. To samo już świadczy, że naród Hiszpański nienawidzi faszyzmu. Jeżeli faszyzm dotąd nie został rozbity, to między innymi dlatego, że ta potężna siła ludu, jeszcze nie jest dostatecznie uzbrojona. Lecz w tym kierunku są wielkie postępy, i faszyzm będzie zmiażdżony.

Batalion polski od kilku tygodni bierze udział w obronie Madrytu.

Robotnicy polscy, znajdujący się obecnie w Hiszpanii, ze swego zadania, które nałożył na nich cały proletariat polski, wywiązują się w całym tego słowa znaczeniu. — Można powiedzieć, że jesteśmy postrachem dla faszystów.

Ogólnie nasz batalion robi doskonałe wrażenie. Czuć w nim wewnętrzną spoistość, spokojną pewność siebie i robotniczą dyscyplinę. Wskazują go powszechnie jako wzór do naśladowania, a zawdzięczając swej bitności, odnosi zwycięstwo po zwycięstwie.

Sytuacja obecnie na froncie pod Madrytem jest bardzo dobra. Z całą stanowczością mogę powiedzieć, że Madryt będzie grobem dla faszystów. Prasa faszystowska jeszcze przed miesiącem ogłosiła, że Madryt padł, i Mola już pije kawę w Madrycie a tymczasem jeszcze dzisiaj połyka... nasze kule.

Kończę, gdyż za chwilę wyjeżdżam na front, wierząc, że każdy uczciwy Polak jest dumny z tego, że lud polski bierze udział w walkach o wolną Hiszpanię.

Zasyłamy proletariackie pozdrowienie.

ŻOŁNIERZE 3 KOMP. CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYN. 4 BATALIONU, 11 BRYGADY.

Sytuacja w Chinach

staje się coraz bardziej zagmatwana

POCZĄTEK NOWEJ WOJNY DOMOWEJ.

Wojska Czang - Sue - Lianga zaatakowały armię rządową celem przecięcia połączeń na tyłach znajdujących się w okolicy Sian - Fu pułków nankińskich. Stoczono bitwę o nieznanym dotychczas wyniku w pobliżu miejscowości Hua-Jin, na drodze wiodącej z Tung-Kwan do Sian - Fu. Lotnicy rządowi, którzy powrócili z lotów wywiadowczych nad obszarem położonym na wschód od Sian-Fu, zaobserwowali 3 pułki Czang - Sue-Lianga, maszerujące na Weinan. Powstańcy zerwali szyny i wysadzili w powietrze kilka mostów na linii kolejowej Lung-Hai.

MOBILIZACJA 17 DYWIZJI DO WALKI Z CZANG - SUE - LIANGIEM.

Generał Hoing - Czin, mianowany przez Rząd nankiński dowódcą ekspedycji karnej przeciwko Czang Sue - Liangowi, zmobilizował — według agencji Domei, 17 dywizji wysyłając w kierunku Sian - Fu 30 samolotów. Wojska rządowe zajęły Hien - Yang. Miejscowość ta jest odległa o 15 mil na północny - zachód od Sian - Fu. Pod Hauhsien, 70 mil na północny -zachód od Sian - Fu wojska Czang-Sue - Lianga toczą zacięte walki z armią nankińską.

ZŁAGODZENIE KONFLIKTU?

Prasa chińska donosi, że Czang Sue - Liang stał się pod wpływem działań wojsk rządowych skłonnym do rokowań, mających na celu załagodzenie konfliktu, wywołanego aresztowaniem Czang - Kai-Szeka. Doradca Czang - Kai-Szeka, Donald, odleciał do Sian-Fu. Wyniki jego układów, mających— jak podkreśla prasa — charakter prywatny, nie są dotychczas znane.

Czang - Sue - Liang wysłał do żony wiceministra wojny Czen - Czen-Na depeszę z zawiadomieniem, że pogłoski o zabiciu jej męża są nieprawdziwe.

UWOLNIENIE GEN. CZANG-FIN-UENA.

Marszałek Czang - Sue - Liang oznajmił, iż uwolni i wyśle do Nankinu gen. Czang - Fin - Uena, którego nominacja na stanowisko dowódcy wojsk, działających przeciwko armii czerwonej była jedną z przyczyn wybuchu rewolty. Jak zaznacza Havas, gen. Czang - Fin Uen nie przybył jeszcze do Nankinu.

Antysowiecka komedia

Doskonałe interesy w cieniu pogróżek wojennych

Prasa wschodnio - pruska informuje, że w roku 1936 nastąpiło wielkie ożywienie w handlu niemiecko - sowieckim. Wywóz Niemiec do Rosji jest od stycznia r. b. 14 razy większy, aniżeli w tym samym okresie 1935.

Do jesieni r. b. zakupiły Niemcy w Sowietach surowców za przeszło 100 milionów marek. Równocześnie Rosja sowiecka poczyniła w Niemczech wielkie zakupy maszyn i wyrobów przemysłu chemicznego, wskutek czego Niemcy uzyskały w stosunkach z Sowietami aktywny bilans handlowy. Nadwyżka na korzyść Niemiec szacowana jest na 112 milionów mk.

Niemiecko - sowiecka wymiana handlowa odbywa się przeważnie drogą morską. Niektóre pilne transporty kierowane są tranzytem przez Polskę i kraje bałtyckie.

Z doniesienia prasy wschodnio-pruskiej wynika, że pogróżki wojenne nie przeszkadzają robić hitlerowskim Niemcom doskonałych interesów z państwem sowieckim.

„Robotnicy włoscy nie chcą was mordować"

Poseł socjalistyczny do Izby Gmin Mc Govern należał do gru- py sześciu posłów, która z ramienia Izby odwiedziła przed kilku tygodniami Hiszpanię i zwiedziła Madryt w okresie największego bombardowania stolicy przez faszystów.

Przemawiając w tych dniach na zebraniu w Glasgowie, Mc. Govern oświadczył, że widział jedną z bomb, która nie wybuchła. Gdy ją rozebrano, nie znaleziono w niej materiału wybuchowego, lecz zwykłą glicerynę, oraz kartkę:

„ROBOTNICY WŁOSCY, A WASI BRACIA, NIE CHCĄ WAS MORDOWAĆ".

„Piechota powietrzna"

Formacje przyszłej wojny

Prasa francuska na podstawie informacyj z kół wojskowych, podaje szereg danych na temat organizacji nowej broni, t. zw. piechoty powietrznej, na wzór istniejącej już tego rodzaju formacji w Sowietach. Broń ta, która budzi duże zainteresowanie, będzie miała za zadanie działanie na tyłach przeciwnika. Jednostki piechoty powietrznej składać się będą z oddziałów piechoty oraz eskadr samolotów transportowych. Żołnierze, należący do tej broni, uzbrojeni będą w broń automatyczną i w broń przeciwczołgową. Dostarczani będą do punktu przeznaczenia na samolotach i tam albo będą lądować przy pomocy spadochronów, albo też ile warunki terenowe pozwolą, będą lądowali normalnie. Obecnie już przewidziane jest utworzenie 2 grup piechoty powietrznej, jednej w Reims, a drugiej w Algierze.

Nasz numer wigilijny

ukaże się zrana w dn. 24 grudnia w znacznie powiększonej objętości. Liczymy na udział w tym numerze szeregu wybitnych piór naszego obozu i obozu całej demokracji polskiej.

Wszelkie zamówienia należy zgłaszać zawczasu do naszej Administracji (Warszawa, Warecka 7). Zamówienia organizacyjne zgłaszajcie tak samo, jak w stosunku do listopadowych numerów propagandowych. Tylko... trzeba powiększyć jeszcze bardziej nakład ogólny.

Niech nasz numer wigilijny pobije rekord wobec wszystkich dotychczasowych nakładów!

Głód w Niemczech

Pouczenia dla gospodyń, co mają gotować

Dotkliwy brak środków żywności w Niemczech spowodował, że instytut dla badania konjunktur w Berlinie opracował dla gospodyn niemieckich specjalne pouczenie, co mają gotować.

Instytut wydał „kartki kuchenne“, w których codzienne artykuły żywności podzielone są na 3 grupy: niezastąpione, pożądane i nie konieczne. Do niezastąpionych środków żywności zaliczone zostały kartofle, krupy, marmolady, mięso królicze, kapusta. Do pożądanych artykułów zaliczył instytut chleb, mąkę, mleko, jaja, wieprzowinę, owoce.

Do środków żywności nie koniecznych zaliczone zostały mięso wołowe i cielęce, masło, smalec, margaryna, sery. Instytut zaleca specjalną oszczędność i samodyscyplinę w używaniu tłuszczów i narzeka, że w domach niemieckich *panuje „rozrzutność“ szczególnie w dziedzinie spożycia kartofli i jarzyn*. Z wielu stołów schodzą kartofle i jarzyny nie zjedzone i są wyrzucane na śmietnik.

Pouczenia i „kartki kuchenne“ instytutu dla badania koniunktur rozdawane są przy każdej okazji gospodyniom i kucharkom w Niemczech. Skutek tych pouczeń i „kartek“ jest całkiem inny od zamierzonego.

Nowa ofensywa hitleryzmu

na Austrię

W Wiedniu wznowione zostały austriacko - niemieckie rokowania gospodarcze w atmosferze nierokującej pomyślnych wyników.

Hitlerowcy austriaccy, najwidoczniej w porozumieniu z Berlinem, właśnie w okresie wznowienia pertraktacji podjęli gwałtowną agitację w całym kraju. Po miastach i wsiach austriackich rozpowszechniane są masowo odezwy, w których mówi się zupełnie wyraźnie, że Austria osiągnąć może duże korzyści ekonomiczne ze stosunków z Niemcami, jeżeli Rząd austriacki ulegnie rekonstrukcji i jeżeli kilka tek ministerialnych obejmą hitlerowcy. Odezwy grożą wzmocnieniem akcji antyrządowej w Austrii.

W tych warunkach zrozumiałe wrażenie wywołała w Wiedniu wiadomość, że Rząd niemiecki cofnął wszelkie pozwolenia na wyjazd z Niemiec do Austrii dla księży katolickich, delegatów zakonów i przedstawicieli organizacji kulturalno - katolickich w Niemczech. (PRESS).

Uchwały radykałów francuskich

Pełne poparcie dla Rządu Ludowego

W środę wieczorem odbyło się pod przewodnictwem min. Daladier, zebranie komitetu wykonawczego partii radykałów socjalnych. Po przemówieniu min. Daladiera, który — stwierdziwszy na wstępie, że stronnictwo jego udzielać będzie nadal pełnego poparcia Rządowi Frontu Ludowego — omawiał następnie sprawy polityki zagranicznej i obrony kraju, komitet partii uchwalił jednomyślnie następujące rezolucje:

Komitet wykonawczy partii radykałów socjalnych po zapoznaniu się z sytuacją zagraniczną aprobuje w zupełności politykę zagraniczną Rządu, zmierzającą do utrzymania międzynarodowego pokoju i zacieśnienia, węzłów, łączących Francję z wszystkimi państwami pokojowymi. Partia zapewnia Rząd o udzieleniu mu pełnego poparcia w dziele organizacji obrony narodowej, która jest niezbędna zarówno do utrzymania pokoju, jak i do zachowania bezpieczeństwa i wolności kraju. Partia radykałów socjalnych wierna zobowiązaniom, przyjętym na siebie w chwili organizowania Frontu Ludowego, zdecydowana jest przestrzegać, aby zobowiązania te z równą lojalnością przez wszystkich były wykonywane. Komitet wykonawczy partii przypomina, że zgodnie z uchwałami, powziętymi na kongresie w Biarritz, szczęśliwie przeprowadzone reformy socjalne, odniosą skutek jedynie pod warunkiem wznowienia aktywności ekonomicznej kraju, która może się dokonać w atmosferze utrzymania porządku i poszanowania praw republikańskich. (PAT).

Z sali sądowei stolicy

„Express Poranny” skazany

Sąd Okręgowy Warszawy rozpatrywał we środę sprawę redaktora „Expressu Porannego“ Lubickiego, oskarżonego o zniesławienie b. prezesa tow. „Sokół“ Adama Zamojskiego.

Proces był echem głośnego kiedyś zatargu pomiędzy wicemarszałkiem Miedzińskim a hr. Zamojskim. „Express Poranny‘ zamieścił w związku z tym zatargiem artykuł p. t. „Jak p. Zamojski podawał płaszcz Skałłonowi“. W r. 1926 hr. Zamojski sprawę skierował do Sądu ale sprawa nie mogła dojść do skutku, gdyż p. Miedziński był posłem, a Sejm odmówił wydania. „Express Poranny“ zatakował hr. Zamojskiego powtórnie, zarzucając mu iż nie potrafił zażądać wyjaśnień od p. Miedzińskiego na innej drodze, wobec czego hr. Zamojski wystąpił do sądu przeciwko „Expressowi“. Na rozprawę p. Miedziński się nie stawił gdyż przeszkodziło mu posiedzenie Sejmu.

Sąd stanął na stanowisku iż zarzuty wysuwane przez „Express“ są nieuzasadnione i wydał wyrok skazujący red. Lubickiego na 6 m. więzienia darowując karę z amnestii. I. K.

Proces hr. Brassowej

Proces-wąż morganatycznej żony wielkiego księcia rosyjskiego Michała znowu znalazł się przed sądem, tym razem przed Sądem Najwyższym. Hr. Brassowa, która procesuje się ze skarbem państwa o zwrot majątków wartości kilku milionów, przegrała proces w obu instancjach i mimo, że poniosła już 150 tys. kosztów, złożyła z kolei skargę kasacyjną.

I. K.

Grażyński contra Mackiewicz

W sprawie karnej wojewody Grażyńskiego przeciwko redaktorowi „Słowa“ wileńskiego St. Mackiewiczowi, mającej być przedmiotem rozprawy sądowej w dniu 18 grudnia r. b. red. Mackiewicz wniósł zażalenie na decyzję sądu okręgowego w Katowicach, mocą której tenże sąd uznał się właściwym miejscowo do przeprowadzenia rozprawy. Sąd apelacyjny w Katowicach po rozpatrzeniu zażalenia redaktora St. Mackiewicza postanowieniem z dn. 16 grudnia 1936 roku zażalenie to odrzucił uznając sąd okręgowy w Katowicach za właściwy do przeprowadzenia rozprawy. Zaznaczyć należy, że redaktor St. Mackiewicz oskarżony jest o zniesławienie.

(PAT.)

Obraz wielkiego miasta

W Nowym Jorku jest coraz ciaśniej

W miarę wzrostu ludności Nowego Yorku, oraz poprawy warunków gospodarczych, **ruch na ulicach metropolii dochodzi do rozmiarów, graniczących niemal z absurdem.** Uregulowanie ruchu za pomocą automatycznych świateł dało tylko minimalną i czasową poprawę tych stosunków. W rzeczywistości w niektórych godzinach dnia oraz w niektórych sezonach, jak np. przedgwiazdkowym, **ruch na ulicach nowojorskich staje się zupełnie niemożliwy.** Samochody, których w samym Nowym Yorku jest 900.000 (nie licząc 500.000 aut przejezdnych z poza miasta lub stanu) wloką się 8-iu lub więcej rzędami jak ślimaki, tak, że czasem **o wiele prędzej dochodzi się do celu pieszo, niż autobusem lub samochodem.** To też coraz częściej podnoszą się głosy, żądające wybudowania kosztem choćby miliardów **sieci podulicznych tuneli, przeznaczonych wyłącznie dla samochodów.** Nowy York podminowany jest wprawdzie niezliczonymi tunelami, ale te służą wyłącznie do użytku żelaznych, lub miejskich kolei podziemnych. Oprócz tego w użyciu jest już jeden tunel pod rzeką Hudson do New Jersey dla samochodów, a drugi tego samego typu pod rzeką Hudson buduje się obecnie. O rozmiarach ruchu miejskiego podziemnego najwymowniej świadczą świeżo ogłoszone statystyki. Od 1 lipca 1935 r. do 1 lipca 1936 r. miejskie koleje podziemne przewiozły **3 miliardy 40 milionów pasażerów.** (PAT).

Walki w zachodniej Abisynii

W zachodniej Abisynii trwają wciąż jeszcze walki włosko-abisyńskie. Wojska włoskie, pozostające pod komendą gen. Malty, dotarły do urodzajnej krainy Kaffa i zajęły jej stolicę, miasto Bonga.

Pochód kolumny włoskiej był bardzo uciążliwy i odbywał się wśród ciągłych walk z partyzanckimi oddziałami abisyńskimi. Straty po obu stronach walczących były znaczne.

Przez zajęcie krainy Kaffa Włosi w Abisynii zachodniej zbliżyli się znowu do granicy Sudanu. Miasto Bonga leży w odległości około 140 km. od granicy sudańskiej.

W Rzymie ogłoszono urzędową listę strat **z wojny abisyńskiej** za miesiąc **listopad. Lista wykazuje,** że w miesiącu tym zaledwie 100 żołnierzy włoskich poległo i zmarło z ran na abisyńskim teatrze wojny. Ta niska cyfra strat stanie się zrozumiała, gdy się uwzględni, że władze włoskie podają jedynie zabitych żołnierzy rodzimych formacyj bojowych. Straty, poniesione przez kolonialne wojska włoskie oraz przez bandy abisyńskie, walczące po stronie włoskiej, nie są w urzędowych listach strat zupełnie wykazywane.

Do wojny partyzanckiej w Abisynji zachodniej przeznaczyli Włosi głównie wojska kolonialne, one też ponoszą tam największe straty i ofiary w ludziach.

RAS IMRU PODDAŁ SIĘ?

Ras Imru po kilku utarczkach poddał się podobno wojskom włoskim. W ten sposób ostatni ośrodek oporu w zachodniej Abisynii został opanowany. Oddziały Rasa Imru były zaopatrzone w współczesną broń. Kolumny włoskie, — którym poddały się oddziały Rasa Imru, zabrały kilka tysięcy karabinów i liczne karabiny maszynowe. Depesza ta pochodzi oczywiście z Rzymu.

Robotnicy rolni woj. Zachodnich

Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej

W dniach 15 i 16 grudnia 1936 r. obradowała w Poznaniu nadzwyczajna komisja rozjemcza, powołana przez Min. opieki społecznej dla ustalenia warunków pracy i płacy robotników rolnych w województwach Poznańskim i Pomorskim. Orzeczeniem nadzwyczajnej komisji rozjemczej ogólne warunki pracy pozostaną na ogół bez zmiany, płace zaś gotówkowe dla chałupników, rzemieślników i sezonowych robotników zostały podwyższone. (PAT.).

Bez tytułu

Na zebraniu „elity“ przy ul. Wiejskiej p. posłanka Prystorowa skarżyła się głośno, że stosunek prasy do obecnych „izb ustawodawczych“ jest niewłaściwy, nieprzyjazny i nawet — nieprzyzwoity.

Ta sama p. Prystorowa w przemówieniu sejmowem z dn. 1 marca 1936 r. wyraziła się w sposób następujący:

„Sejm pełni rolę skromnego, posłusznego funkcjonarjusza rządowego, którego całym zadaniem jest wstawanie i siadanie podczas czytania ustaw rządowych“...

A kilka dni temu, po otwarciu t. zw. parlamentu włoskiego, p Mussolini na czele 400 „SWOICH“ umundurowanych „posłow“ przemaszerował ze śpiewem ulicami Rzymu, zdążając ku siedzibie dyktatorskiej w Pałacu Weneckim.

Są różne parlamenty, proszę łaskawej pani, i pretensje nie zawsze należy mieć do... prasy.

x.

Motta p. raz 5 prezydentem Szwajcarji

Obecny szef departamentu politycznego narodowej rady federalnej (stanowisko, odpowiadające w Szwajcarii stanowisku ministra spraw zagr.). Motta został wczoraj po raz piąty wybrany przez zgromadzenie narodowe prezydentem konfederacji szwajcarskiej. — Wiceprezydentem został Baumann

Bracia Sjamscy

Simplicio Godino, jeden z braci sjamskich, którego oddzielono zabiegiem chirurgicznym od brata zmarłego na zapalenie płuc, po 10-ciu dniach pobytu w szpitalu zmarł. Bracia liczący 28 lat złączeni byli zrostem u końca kości pacierzowej, mierzącym w obwodzie 40 centymetrów. Organicznie anatomia każdego z nich była zupełnie odrębna.

Ostatnie momenty okazji taniego kupna wartościowych dzieł sztuki

Wielkie zainteresowanie i żywy oddźwięk szerokich sfer inteligencji stołecznej wywołała zorganizowana przez Komitet Przyjaciół Sztuki w porozumieniu z organizacjami artystów malarzy, rzeźbiarzy i grafików wielka przedświąteczna tania sprzedaż dzieł sztuki. Okazja nabycia po bardzo przystępnych cenach wartościowych dzieł sztuki wyzyskiwana jest skwapliwie przez ludzi ceniących kulturę i znających się na sztuce. Mnóstwo osób kupuje te dzieła jako najmilszy prezent gwiazdkowy.

Sprzedaż obejmująca obrazy, rzeźby, drzeworyty, akwaforty najwybitniejszych artystów plastyków odbywa się jeszcze w ciągu najbliższych dni w małym salonie „Zachęty“ (Królewska 17) w godzinach od 10 rano do 9 wiecz.

Dzieła sztuki, objęte sprzedażą przedświąteczną, nabywać można po cenach następujących:

obrazy w cenie: zł. 25.—, 50.—, 75.— i 100.—;

rzeźby w cenie: zł. 75.—, 100.— i 150.—;

drzeworyty zł. 7.50 i 10.—;

akwaforty po zł. 10.— i 15.—.

Przegląd prasy

BIUROKRATYCZNA ALCHEMIA.

W **„Kur. Porannym“** znajdujemy olbrzymi artykuł na temat konieczności **wewnętrznej** reorganizacji biurokracji celem usprawnienia machiny.

Po dłuższych wywodach autor dochodzi do nieciekawej konkluzji:

„*Przebudową komórki administracyjnej*, wprowadzenie zasady kolegialnej odpowiedzialności a w związku z tym rozszerzenie kompetencyj danej komórki i redukcja spraw, odsyłanych dotychczas automatycznie do instancji wyższej, to wszystko *zmniejszyłoby nacisk na centralę*, przestałyby obraczać drobiazgami ministrów, dałyby im jaśniejsze spojrzenie na całość resortu, pozwoliłoby na zajęcie się pracą konstrukcyjną. *Duch inicjatywy twórczej przeniósłby się siłą rzeczy i na instancje niższe (?)!* Administracja straciłaby cechy *bezmyślnie kręcącej się machiny, stałaby się czynnikiem wychowawczym* oddziaływującym świadomie, bezpośrednio *na duszę obywatela (!!)*

Czy nie warto by się pokusić o osiągnięcie tak *ponętnego celu*. Czy nie warto by poszukać tego „ludzkiego języka bez paragrafów“, o którym mówił Marszałek Piłsudski?“

Jest to czysto biurokratyczna, szkodliwa alchemia, bo — świadomie czy nieświadomie—**maskuje** zagadnienie **istotne.** Żadna przebudowa komórki administracyjnej, przebudowa czysto **wewnętrzna** nic nie zmieni! Bez **istotnej,** rzetelnej kontroli społecznej, cała maszyna biurokratyczna **musi** funkcjonować wadliwie. Poszukiwać rozwiązań **wewnątrz** maszyny jest nonsensem. **Społeczeństwo** powinno mieć maszynę w ręku.

Ale „Kurier Poranny“, który w sprawach socjalnych i kulturalnych często zajmuje bardzo słuszne i postępowe stanowisko, nie chce czy nie może stanąć na stanowisku konsekwentnej **demokracji politycznej!**

ATAKI NA LIGĘ OBRONY PRAW CZŁOWIEKA I OBYWATELA.

W Lublinie rozwiązano miejscowy oddział Ligi. Reakcyjna prasa znowu będzie krzyczeć o „żydokomunie“.

Pozwolimy sobie tedy zwrócić uwagę na znakomicie napisaną broszurę, wydaną przez Zarząd Główny Ligi p. t.: **„Dzieje Dwóch Miesięcy; pod znakiem delacyj i oszczerstwa“.** Jest to zdemaskowanie oszczerstw, rzucanych na Ligę przez obóz reakcji klerykalnej. — Przytoczymy końcowe ustępy:

„Nie przebierający w środkach *koncentryczny ten atak prasowo-policyjny na Ligę*, który ma również poważne odgłosy wszędzie na prowincji, gdzie istnieją oddziały Ligi, zmierza *do udaremnienia jej działalności*. Przyniósł on w wyniku zawieszenie dwóch oddziałów prowincjonalnych Ligi i steroryzowanie czynnych jej członków w innych oddziałach. Reakcja z niecierpliwością wyczekuje jej zawieszenia, aby powitać je okrzykiem „*Nareszcie*“, którym zawieszenie Związku Myśli Wolnej powitał „Warszawski Dziennik Narodowy“ (p. numer z dnia 2 października 1936 roku).

Tak, miewaliśmy już w Polsce gorsze czasy, lecz równie podłych jeszcze nie było!

Liga spokojnie czeka na dalsze ataki oszalałej z nienawiści reakcji polskiej, nie tracąc nadziei, że prawda i rozsądek zatriumfują wreszcie“.

ODGŁOSY MOWY SCHACHTA.

Czytelnicy znają mowę naszego „przyjaciela“ Schachta, gospodarczego dyktatora „III-ciej Rzeszy“. Groził **„wybuchem“** (?) i przejrzyście wskazywał na **Poznańskie:** odebrano nam, mówił, Poznańskie, i teraz nie mamy aprowizacji... Bardzo wymowne. O tych groźbach pisze **„Kurier Poznański“**, endecki:

„Czy tłumaczyć się będzie „wybuchowe“ nastroje Trzeciej Rzeszy, o których mówi p. Schacht, trudnym położeniem wewnętrznym Niemiec, czy też innymi przyczynami, — jest dla zagranicy rzeczą obojętną.

Dla Europy wystarczy fakt, że w Niemczech dojrzewa atmosfera *„do wybuchu“*. A za odkrycie tego przed światem przez dr. Schachta winna mu zagranica wdzięczność. *Za przestrogę na czasie*“.

Słusznie. Szkoda tylko, że endecka prasa ostrożnie **tuszuje,** pomniejsza hitlerowskie niebezpieczeństwo. „Kurier Poznański“ czyni to istotnie w mniejszym stopniu (niebezpieczeństwo o miedzę), ale warszawski „Dziennik Narodowy“ o hitlerowcach „zapomina“ i woli niemal wszystkie szpalty poświęcać Żydom.

OBRZYDLIWOŚĆ.

Istnieje taki hitlerowski **faszystowski** tygodniczek **„Merkuriusz Polski“.** „Ordynaryjny“ **— czytamy** w tytule. Raczej — **ordynarny.**

Posłuchajmy np. o **Ossietzkim,** który siedział w hitlerowskim kryminale przez parę lat za pacyfizm a obecnie otrzymał nagrodę Nobla:

„Czytywaliśmy dotychczas w „Wiadomościach Literackich“ i w „Naszym Przeglądzie“, że jest to sponiewierany suchotnik, z otwartą gruźlicą, prawie trup, jeżeli nie coś gorszego. Tymczasem widzimy na fotografii, że wszystko jest na odwrót. Siedzi na fotelu tęgi i zdrowy facet w binoklach, śmieje się od ucha do ucha, jest porządnie ubrany, ma fantazyjny przedziałek i nonszalancko zawiązany krawat.

O co więc chodzi? Skąd tyle zakłamania? Albo Ossietzky był zawsze i jest tak *zdrowym bysiem*, że pobyt w obozie hitlerowskim nie mógł mu zaszkodzić, *albo też obozy niemieckie mają właściwości kuracyjne lepsze od Zakopanego i Meranu*. To drugie przypuszczenie wydaje nam się mniej prawdopodobne“.

Gruboskórność niemal nieprawdopodobna. Ale czego się nie robi dla ukochanego Hitlera?! W innym miejscu czytamy (o brakach aprowizacyjnych w Hitlerii):

„Do tego wszystkiego trzeba też dodać przekonanie, że choć masła na stole nie ma, *ale są niezłe horoskopy na przyszłość*“.

„Niezłe horoskopy“... Jakie? — wojenne? czyim kosztem?

Gdyby się chciało używać metod polemicznych faszystowskiej prasy, należałoby zawołać — obca, hitlerowska agentura! Ale nie, to zapewne nie agentura — to poprostu wysługiwanie się z **klasowej sympatii i interesu!**

K. CZ.

Troski przedświąteczne naszych pań gospodyń

Niema się czemu dziwić, że nasze Panie mają miny ogromnie zafrasowane. Święta za pasem. Gotówki niema, a potrzeby natomiast są wielkie. Najważniejsze, że mieszkanie jest ogromnie zaniedbane i przyjęcie gości stoi pod znakiem zapytania.

Aby uspokoić nasze Panie, zapewniamy, że doprowadzenie mieszkania do idealnej czystości nie wymaga wcale wielkich kosztów. Wystarczy kupić w najbliższym sklepie najlepszą w chwili obecnej zaprawę do podłóg „Dobrolin“. która natychmiast nada mieszkaniu odświętny wygląd. (x)

Pokwitowania

Do dyspozycji Komisji Centralnej Zw. Zawod. w myśl wezwania z dnia 14.VIII r. b.

Robotnicy firmy „Metalocel“ pozostałość z dobrowolnych składek w czasie strajku zł. 21.—.

Sekcja Młodzieży przy Związku Robotników Przem. Metal. w Polsce zł. 5.30.

Zw. Robotników Piekarskich w Wołominie zł. 10.50.

TUR w Wieliczce zł. 2.—.

Na gwiazdkę dla dzieci Rob. Tow. Prz. Dzieci.

Bronisława Kulmanowa w Stanisławowie zł. 25.—.

Cieplej

Przewidywany przebieg pogody dn. 18 grudnia: Pogoda o zachmurzeniu zmiennym z przelotnymi opadami, zwłaszcza na wschodzie kraju. Temperatura kilka stopni powyżej zera.

Zagadnienie pokoju

Faszystowski blok a wojna

Wojna światowa stanęła na porządku dziennym! — Takie są głosy przeważającej części francuskiej prasy, także burżuazyjnej. Stąd nuta głębokiego **pesymizmu**, którą się słyszy coraz częściej. A źródła tej zbliżającej się wojny? Także pod tym względem opinia jest nagół prawie jednolita. Źródłem — coraz bardziej ofensywna, coraz bardziej napastliwa polityka Hitlera i jego wojennego „bloku" — Włoch, Japonii, Węgier, Austrii, Portugalii etc. Zapewne, ten blok nie jest tak mocny, tak jednolity, jak faszyści opowiadają: Japonia zajęta jest w Chinach (zwłaszcza obecnie, po zwrocie w chińskiej armii); Włochy krzywią się na przenikanie Niemców do basenu naddunajskiego i na Bałkany (Austria, Węgry, Jugosławja), a pozatem bardzo liczą się z Anglią i t. d. Niemniej przeto blok faszystowski istnieje i zwiększa rozmach hitlerowskiej polityki. Naturalnie, ostatnie związanie się Niemiec z Japonią, która niszczy angielskie wpływy nad Pacyfikiem, odrzuca automatycznie Anglię ku Francji, wywołuje pogłoski o wskrzeszeniu dawnej „Ententy" (z przed roku 1914) i tem samem c..ściowo neutralizuje wojenny „blok", stwarza procesy hamujące. Ale mimo tych hamulców „blok" działa, tupet hitlerowski wzrasta i ujawnia się nawet w takich zdawało by się niespodziewanych punktach, jak **Gdańsk...**

Tu tkwi ogromne niebezpieczeństwo „bloku" i jego polityki. Niedarmo francuska i angielska prasa coraz częściej przeprowadza analogię pomiędzy sytuacją europejską w dniu dzisiejszym a sytuacją w sierpniu 1914 roku. A niebezpieczenstwo wojny — to zarazem **ogromne niebezpieczeństwo dla Polski! To zaczyna** (dopiero!) **rozumieć znaczna część burżuazyjnej prasy polskiej, która — po wyrazach szczerej sympatii dla (rzekomo) „antykomunistycznej" ideologii „bloku"** — melancholijnie i **trochę półgębkiem daje do poznania, że polityka „bloku" może być dla Polski katastrofą...**

Wyraźniej natomiast pisze o tej groźnej sytuacji „Kur. Warszawski". Zwracamy uwagę na bardzo ciekawy artykuł gen. Sikorskiego w niedzielnym numerze. Autor powiada: „Udział niemiecki w hiszpańskiej wojnie domowej, masowe grupowanie wojsk III Rzeszy nad granicą francuską, jej agresywność wobec Czechosłowacji, uporczywe zabiegi berlińskiego rządu, by zyskać wolną rękę na wschodzie, a wreszcie jego aktywność na Dalekim Wschodzie, której wyrazem jest ostatni układ niemiecki z Japonią — potwierdzają w pełni i w całej ich doniosłości słowa kanclerza Hitlera, według których **zbliżamy się do ciężkich czasów"...** A w innem miejscu swego rzetelnego artykułu generał pisze, że „w warunkach spółczesnych pokój jest niczem innem, jak tylko **zawieszeniem broni"...** Nawet sojusz anglofrancuski, dodaje, może nie zapobiec wybuchowi.

Taki jest, niestety, stan rzeczy. Widać więc teraz dobrze, jaką **szkodę** wyrządza taki (znany już czytelnikom) „wywiad" ks. prymasa Hlonda w „Reichspost" wiedeńskiej, który zapewnia, że niema nie bezpieczeństwa wojny w Europie poza komunizmem (!), a więc **maskuje** przygotowania Hitlera, a jednocześnie atakuje Francję i Czechosłowację (państwa walczące o pokój!), nie mówiąc już o ZSSR. Fatalna to robota, wyrządzająca niemałą krzywdę państwu polskiemu!

Ale wróćmy do „bloku". Ten „blok" jest w **ofensywie.** Jego wiadomą taktyką jest **rozłupanie** Europy na wschód i zachód, aby **kolejno** załatwić się z obydwiema częściami. Pamiętamy chyba, że w swoim „Mein Kampf" Hitler dowodzi, że całą tajemnicą przyszłej wojny winno być skoncentrowanie się Niemiec na **jednym** froncie, a nie na dwóch, jak w r. 1914; dlatego też przeznacza Włochom misję trzymania Francji za rękę, gdy sam uderzy na wschód. A Rosenberg, powtarzając tą zasadniczą myśl innemi słowy, dowodzi, że Niemcy powinny były uderzyć na Francję nie w r. 1914, lecz w r. 1904, gdy Rosja była zajęta wojną w Japonii — wszak tego domagał się gen. Schlieffen. A wówczas „skundlona" („verköterte!!). Francja została by zmiażdżona! W myśl tych strategicznych reguł Hitler **na razie** Polski nie atakuje — by nie powiększać płaszczyzny tarć. (Zastanawia jednak ostatnia mowa Schachta..) Ale co będzie jutro? I czy Polska nie zostanie wciągnięta do wojny poprostu automatycznie, na skutek swej sytuacji geograficznej?

„Blok" jest w ofensywie, — kraje demokratyczne raczej w defensywie — jak słusznie pisze t. „Austriacus" w grudniowym zeszycie „Kampfu" (bardzo ciekawa analiza sytuacji we Francji i Belgii!). Tymczasem, jeśli jest jeszcze **jakaś szansa utrzymania pokoju,** tkwi ona niewątpliwie we wzmocnieniu frontu **państw pokojowych i demokratycznych!** Silniejsze współdziałanie Anglii z Francją przy znanej postawie ZSSR i Czechosłowacji może bardzo ostudzić hitlerowskie zapały!

Wyraźna polityka Polski, współdziałającej z temi państwami pokojowemi, mogłaby ogromnie wzmocnić szanse pokoju — tak ze względu na siły Polski, jak na jej sytuację geopolityczną! Niestety, we Francji, wbrew zapewnieniom p. J. Radziwiłła, opinia o polskiej polityce jest pełną wątpliwości.

K. CZAPIŃSKI.

Podziękowanie

Centralnemu Komitetowi Wykonawczemu i Radzie Naczelnej Polskiej Partii Socjalistycznej za urządzenie i zorganizowanie pogrzebu Leona Wasilewskiego — wszystkim Organizacjom P.P.S., Centralnej Komisji Związków Zawodowych, Związkom Zawodowym, Zarządowi Głównemu TUR., Oddziałom TUR, Orkiestrom oraz wszystkim Towarzyszom, którzy wzięli udział w żałobnej uroczystości i ponieśli tyle trudu, aby ją uświetnić — składamy słowa najgorętszej podzięki

LEONOWA WASILEWSKA Z CÓRKAMI.

Administracja nasza przyjmuje już ogłoszenia do numeru wigilijnego, który ukaże się w dn. 24 grudnia w znacznie powiększonej objętości i o znacznie powiększonym nakładzie

Dziesięciolecie sanatorium im. Medema

Przed paroma dniami obchodziło dziesięciolecie swego istnienia sanatorium dla dzieci robotniczych im. Wł. Medema.

Instytucja to mało znana w światku burżuazyjnym. Nikt nie urządza na jej rzecz „kwiatków" dobroczynnych, nikt nie tańczy, nikt nie kwestuje, nikt nie apeluje do „dobroczynnych" serc kamieniczników, ani do kamiennych serc „dobroczyńców".

Instytucja powstała z inicjatywy robotniczej i dziesięć pierwszych najcięższych lat przetrwała jedynie dzięki ofiarności i wysiłkowi klasy robotniczej.

A był to wysiłek nie mały. 7000 dzieci z pośród najbiedniejszego żydowskiego proletarjatu wyrwano ulicy, uratowano jeśli nie od śmierci, to conajmniej od cherlactwa i deprawacji. Nauczono je czytać, pisać, a przede wszystkim myśleć i uczyniono z nich materiał na świadomych swych praw i obowiązków obywateli i pożytecznych członków społeczeństwa.

Oczywiście, 7000 to nie wiele. Przesadą było by powiedzieć „kropla w morzu" nędzy robotniczej, ale stanowi to mały odsetek, gdyż zaledwie 10% wszystkich zgłaszających się dzieci zdołano ulokować w sanatorium, zapewnić im wychowanie, pomoc lekarską oraz wciągnąć w krąg kultury i to bez uciekania się do pomocy gminy lub instytucyj burżuazyjnych.

Jakie są wyniki wychowania dzieci w Sanatorium im. Medema tego świadkiem była licznie zgromadzona w teatrze „Nowości" publiczność rekrutująca się z pośród działaczów społecznych, robotniczych, spółdzielczych i t. p. Tak zgranego chóru, jak ten, którzyśmy podziwiali pod dyrekcją dyr. Troupiańskiego, dawno nie mieliśmy sposobności słyszeć. Żałować należy, że organizatorzy nie zaprosili recenzentów muzycznych, by mogli dać swój fachowy osąd. — Śpiewał chór około 100 dzieci, a odbierało się wrażenie, że to jeden potężny instrument, powolny pałeczce kapelmistrza. Ani jednego zawahania, ani jednego drgnięcia, czystość, precyzyjność i wspaniały dobór głosów.

Nie gorzej przedstawiała się część deklamacyjna i choreograficzna widowiska. Publiczność podziwiała wspaniałą wymowę polską u dzieci, dla których język polski był do niedawna księgą zamkniętą na siedem pieczęci.

W solowych numerach popisywali się kilkunastoletni chłopiec Grynberg, znany tym, którzy mieli sposobność oglądać zakazany film „Młodzi idą"; Banetówa, Kacówna, skrzypek Hochberg (śliczny ton) oraz mała Tola Srebro, objawiająca zupełnie nieprzeciętne zdolności komiczne.

Sanatorium im. Medema życzymy dalszego rozwoju w jego pożytecznej pracy proletariackiej.

B.

„Czas" w stanie rewolty

Trzaśnięcie w stół

Elegancka i trochę staruszkowa ta piąstka konserwatyzmu polskiego trzasnęła wczoraj w stół. Trzasnęła twardo a buńczucznie:

„MAMY TEGO DOŚĆ"!...

Jakiem takiem prawem p. Wielopolska pisuje do „Kuriera Porannego"? Jakiem takiem prawem „Kurier Poranny" uchodzi za organ półurzędowy? Jakiem takiem prawem kuma się ze Związkiem Nauczycielstwo Polskiego? Pp. konserwatyści „MAJĄ TEGO DOŚĆ"!.. Wynika pytanie, ilu generałów stanie w tym momencie „na baczność"? Złośliwi twierdzą, że raczej bardzo niewielu....

***

„Kurier Poranny" potrafi, oczywiście, bronić się sam, a p. Wielopolska, osoba niezbyt łagodna, — tembardziej. Nas interesuje... „tupecik" p.p. redaktorów „Czasu". Oni „MAJĄ TEGO DOŚĆ"!... No, proszę... Wielkie nieszczęście!... I nawet „grożą" swoistym „jednolitym frontem" z obozem „narodowym" i z „Małym Dziennikiem". Ten „front jednolity" istnieje już zresztą na kilku odcinkach.

A gdyby tak pewnego dnia przyszli ludzie spokojni i naprawdę twardzi, gdyby powiedzieli jasno, dobitnie, po męsku:

A MY MAMY WOGÓLE DOŚĆ, ŻEBY POLITYCY I KLASY SPOŁECZNE, PONOSZĄCY ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA POLITYKĘ UGODY W LATACH NIEWOLI, — WTRĄCALI SIĘ DO POLITYKI POLSKIEJ OKRESU NIEPODLEGŁOŚCI".

To się może łatwo zdarzyć w przyszłości niedalekiej.

S. K.

Na froncie akademickim

STRAJK NA W. S. B. M.

Wczoraj o godz. 9 odbył się wiec studentów szkoły im. Wawelberga w Warszawie z udziałem dyrektora i profesorów szkoły. Wiecujący domagali się rozszerzenia uprawnień dla absolwentów szkoły. Ponieważ dotychczasowe starania w tej materii nie odniosły skutku, proklamowano strajk aż do zwycięstwa.

DOCHODZENIE DYSCYPLINARNE PRZECIWKO DOC. RAJCHMANOWI

Senat U. J. P. zawiadomił ministerjum W. R. i O. P. o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego przeciwko doc. Rejchmanowi. Jak wiadomo jest to jeden z nielicznych wykładowców Uniwersytetu, który przeciwstawił się burdom endeckim na łamach prasy.

Skarga amerykańska na Gdańsk w Lidze Narodów

Sędzia amerykański Rutheford oraz obywatel szwajcarski Harbeck wnieśli do Ligi Narodów skargę na senat gdański za prześladowanie sekty religijnej Badaczy Pisma Świętego.

Skarżący powołują się na art. 1930 Traktatu Wersalskiego, który został wielokrotnie naruszany — pom. in. zaszedł wypadek porwania gdańskiego obywatela przez niemieckie Gestapo i wywiezienia go do Niemiec.

W skardze powiedziane jest, że hitlerowcy odciągają wierzących od Boga i zmuszają ich do czczenia poganskich bogów, straszliwie prześladując tych, co się uchylają od wykonania ich żądań.

Swiadectwo moralności

„Warszawski Dziennik Narodowy" zamieszcza treść wywiadu faszystowsko - włoskiego „Avenire d'Italia" z prymasem Hiszpanii, arcybiskupem Toledo Goma y Thomas.

Według tekstu „Avenire d'Italia" ks. arcybiskup Toledo miał wystawić generałowi Franco bardzo uroczyste świadectwo moralności:

„Gen. Franco jest prawdziwym żołnierzem, ożywionym duchem rycerskim. Ponadto jest praktykującym katolikiem..."

Ks. kardynał poinformował, że straty ludzkie za cały czas wojny domowej wynoszą... OKOŁO MILIONA OSÓB.

***

***Warto przypomnieć, że rewolta gen. Franco wybuchła przeciwko Rządowi p. Quiroga. Był to Rząd** umiarkowanie postępowy, ot—dla przykładu — Rząd typu prawicy radykałów socjalnych Francji. Skoro ten bunt gen. Franco przeciwko nie żadnym „komunistom", tylko umiarkowanym radykałom kosztował Hiszpanię*

MILION OFIAR,

to wolno chyba zakwestionować i „patriotyzm" i „rycerskość" pana generała Franco nawet z punktu widzenia najzaciętszych wrogów „komunizmu". Nieprawdaż? Ks kardynał arcybiskup Toledo jest wprost nieprawdopodobnie „tolerancyjny" w sprawach... rozlewu hiszpańskiej krwi. I znowuż tych 19 rozstrzelanych przez wojska gen. Franco księży baskijskich, — to nie jest taki wybitny dowód „rycerskości"...

Wiadomość zaś, że gen. Franco jest „praktykującym katolikiem", stanowić będzie niewątpliwie rewelację przede wszystkim dla... masonów. Bo gen. Franco jest masonem nawet według miarodajnego zdania „Warszawskiego Dziennika Narodowego". Powołując się tedy na zdanie ks. kardynała Goma y Thomas, arcybiskupa Toledo, mogę zacytować leciutką trawestację z „Cyrulika Warszawskiego":

„A stąd morał się taki aktualny wywodzi,
kto z masonów pochodzi,
ten sobie nie szkodzi".

...w oczach arcybiskupa Toledo.

I ten MILION OFIAR!... Jak to „pasuje" do... nauki Chrystusa...

AR.

Nowy numer „Epoki"

Ukazał się nowy numer „Epoki" i zawiera treść następującą: W. Rzymowski — Tryumf niepodległego sumienia. — Masoneria w Polsce. — W granicach prawa i prawdy. Kto to jest p. Stanisław Wotowski. — J. Rola: Dojrzały postulat społeczny i państwowy. — Męczennik pokoju. — H. Krahelska: Czasy, kiedy mężowie pilnują garnków. — Irena Krzywicka: W teatrze. — Przegląd polityczny. — Odgłosy. — Film — Wydarzenia i dokumenty. Najnowsze książki. Redakcja i administracja: Warszawa, Pierackiego 13.

Leon Wasilewski — człowiek pióra i nauki

II.

Główną uwagę zwrócił jednak Wasilewski na narody, z którymi sprzęgnął Polskę los historyczny i na wiążące się z tym zagadnienia naszego wewnętrznego życia. I te prace możemy podzielić na bardziej ogólne i bardziej szczegółowe. Istnieją zatem dzieła Wasilewskiego, poświęcone całej Słowiańszczyźnie p. t. „Współczesna Słowiańszczyzna. Zarys etnograficzno - statystyczny" (1909) i „Słowianie, ich rozsiedlenie i liczba" (1913). Ale są i prace, odnoszące się do poszczególnych narodów. Ogólnie o Polsce traktują: najdawniejsza książka Wasilewskiego (w języku czeskim) „Dneszni polozeni Polaku" (Praga 1895), książka rosyjska „Sowremionnaja Polsza i jeja politiczeskija stremlenia" (Petersburg 1906) i polska „Ilu jest Polaków na świecie i gdzie mieszkają" (1908). Dalsze prace odnoszą się do poszczególnych dzielnic Polski przed wojną: „Sowremionnaja Galicja" (Petersburg 1900), „Zarys stosunków galicyjskich" (1906), „Ziemie polskie pod berłem pruskim" (1904), „Śląsk Polski" (1915). Wiele uwagi zwrócił Wasilewski na ziemię chełmską i Podlasie. W czasie akcji protestacyjnej przeciw oderwaniu Chełmszczyzny wydał „Chełmszczyzna i sprawa jej oderwania". W przeddzień pokoju brzeskiego drukował „Dzieje męczeńskie Podlasia i Chełmszczyzny" (1916—17), a po tym pokoju po francusku „La paix avec l'Ukraine - Podlachie et Chelm" (Genewa 1918), a w r. 1919 po niemiecku „Der Kampf um das Chelmerland".

Największa ilość prac jest jednak poświęcona narodom z Polską współżyjącym i t. zw. mniejszościom narodowym. Ogólnie traktuje o nich rozprawa p. t. „Sprawa Kresów i mniejszości narodowych w Polsce" (1925). Kilkakrotnie pisał Wasilewski specjalnie o Kresach wschodnich: „Na wschodnich Kresach Królestwa Polskiego" (1916) „Die Ostprowinzen des chemaligen polnischen Staates" 9 (1917) i obszerniejsza praca p. t. „Kresy Wschodnie" z podziałami: Litwa i Białoruś, Podlasie i Chełmszczyzna, Galicja Wsch. - Ukraina. Wreszcie cały szereg prac traktuje o poszczególnych narodach. Zaczynamy od prac o Ukraińcach: „Ukraina i sprawa ukraińska" (1911) „Die Ukrainer in Russland und die politischen Bestrebungen derselben" (1916) i dwie obszerniejsze i wartościowe rozprawy „Ukraińska sprawa narodowa w jej rozwoju historycznym" (1925) i „Kwestia ukraińska, jako zagadnienie międzynarodowe" (1934).

Kilka prac poświęcił Wasilewski Litwie i Białorusi: „Litwa i jej ludy" (1907) „Litwa i Białoruś" (1912, 1925), „Die nationalen und Kulturellen Verhältnisse im sogenannten "Westrussland" (Wieden 1915) i wreszcie „Stosunki polsko - litewskie w dobie powstaniowej" (Niepodległość I 1, 1929).

Dwie prace drukował o żydach. „Kwestia żydowska na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej" (1913) i „Die Judenfrage in Russisch Polen" (1915).

Tych kilkadziesiąt książek i rozpraw daje całokształt zagadnienia narodowościowego w Polsce i obraz współczesnego życia, opartego na faktach i dokładnym rozumieniu tego pierwszorzędnego zagadnienia. Wasilewski pojmuje rozgrywające się procesy i wie ku jakim rozwiązaniom one zdążają.

O ile w pierwszym okresie, w przedwojennej działalności pisarskiej Wasilewskiego przeważała twórczość, związana z polityką narodowościową, o tyle w drugim okresie, powojennym, nie zaniedbując wypowiadania się w tych sprawach, przerzucił punkt ciężkości swej twórczości na studia historyczne. Wasilewski, jako historyk, jest nam szczególnie bliski, gdyż poświęcił się całkowicie temu okresowi, na który przypada rozwój ruchu socjalistycznego. Działalność Wasilewskiego polega nie tylko na jego osobistej pracy badawczej i pisarskiej. Jego rola jest tu znacznie poważniejsza i winna zostać należycie oceniona. Rzecz polega na tym, że Wasilewski okazał się również znakomitym organizatorem pracy naukowej, że pchnął pracę tę w odpowiednim kierunku i stworzył ogniska dla niej, gdzie będzie mogła płonąć również po jego zgonie. Stało się to zapewne z ofiarą i ograniczeniem jego własnej twórczości, ale pchnęło to naukę polską na nowe tory i zapewniło jej kierunek dalszego rozwoju.

ADAM PRÓCHNIK.

Rehabilitacja

Wasyl Moszowski, rolnik z Bilcza (Medenice) zasądzony został w r. 1930 wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Lwowie na karę więzienia przez 10 miesięcy za zbrodnię ciężkiego uszkodzenia ciała, popełnioną przezeń rzekomo na osobie Anny Suchowerskiej przez wybicie prawego oka. Oskarżony karę odcierpiał w zakładzie więziennym Sądu Okręgowego w Stryju.

Po wyjściu na wolność rozpoczął oskarżony uporczywą i nieustającą walkę o swoją rehabilitację, twierdząc, że jest niewinny. Na skutek tych zabiegów oskarżonego, Sąd Najwyższy w drodze wznowienia postępowania w roku 1936 uchylił poprzedni wyrok Sądu Apelacyjnego we Lwowie, polecając temuż Sądowi ponowne przeprowadzenie rozprawy.

Dnia 23 października 1936 roku odbyła się w Sądzie Apelacyjnym we Lwowie ponowna rozprawa pod przewodnictwem ss. a. Łaniewskiego, w wyniku której oskarżony Wasyl Moszowski został całkowicie uniewinniony i zrehabilitowany. Wobec prawomocności nowego wyroku, uwalniającego wystąpił obecnie Wasyl Moszowski przez swego obrońcę i pełnomocnika dr. Moldauera przeciw Skarbowi Państwa z roszczeniami odszkodowawczymi z powodu niesłusznego zasądzenia i niesłusznie odcierpianej kary

Powództwo cywilne wytaczał adw. dr. Czerwiński, a Wasyla Moszowskiego bronił dr. Izydor Moldauer.

***

A teraz przypuśćmy na chwilę, że chodziłoby tu o jeszcze poważniejszą sprawę i oskarżony skazany zostałby na długie lata więzienia ,albo na *śmierć*. Potem dopiero niewinność jego wyszłaby na jaw i pomyłka sprawiedliwości zostałaby stwierdzona. Jakże aktualny jest postulat: *znieść karę śmierci!!*

Tanie jest życie ludzkie

Dnia 9 b. m. o godz. 21.30, w odległości 1 i pół kl. od wsi Łaźni gm. Szudziałowo, pow. Sokulskiego, do powracającego furmanką ze stacji Waliły, małorolnego Józefa Wróblewskiego, lat 19, ze wsi Łaźni, strzelił z rewolweru z zasadzki kilka kroków od drogi gajowy L. P. Zachariusz Wincko, — trafiając J. Wróblewskiego z tyłu w głowę. W stanie b. ciężkim odwieziono go do szpitala św. Rocha w Białymstoku.

Gajowy Wincko, jest pewny, że ujdzie to mu bezkarnie i przechwala się tym wobec okolicznych chłopów, **my zaś żądamy jaknajściślejszego przeprowadzenia śledztwa i odpowiedniego ukarania winnego. Nie wolno strzelać do ludzi jak do kaczek. Strzelanie do ludzi przez gajowych stało się poprostu plagą.**

Kronika Zagłębia Dąbrowskiego

Wyrzuceni na bruk...

Nie dawno zlikwidowano tak zwane „junackie" obozy pracy w powiecie olkuskim.

Uczyniono to — rozumie się — z pompą.

Tak ponoć trzeba robić, by te setki młodych, zdrowych rąk do pracy nie odczuły, jak wielką krzywdę wyrządza się tym, którzy daremnie zabiegają o pracę.

Trzeba ich upoić uroczystym pożegnaniem, by jaknajpóźniej odczuli rzeczywistość...

Z Przemyśla

Nadużycia w Powiatowej Kasie Oszczędności

Przeprowadzona ostatnio lustracja w Pow. Kasie Oszczędności doprowadziła do wykrycia nadużyć, popełnionych przy manipulacjach książeczkami wkładkowemi gmin wiejskich.

Po stwierdzeniu nadużyć jeden z urzędników został aresztowany, zaś dyrektor kasy Korpak popełnił samobójstwo. Nie ustalono dotychczas wysokości nadużyć.

Skandaliczne wybryki

Zespół artystów „Cyrulika Warszawskiego" wystawił w niedzielę 13 b. m. sztukę M. Hemara i J. Tuwima p. t. „Kariera Alfa Omegi".

Tuż przed zakończeniem przedstawienia kilku osobników, znajdujących się na sali wzniosło okrzyki przeciwko autorom sztuki i rzuciło w kierunku sceny i artystów cuchnące jaja, przyczem zostało również ugodzonych szereg osób z publiczności. Przeciwko tej grupie osobników wystąpił bardzo ostro jeden z wyższych oficerów sztabowych. Sala zaś zaprotestowała przeciwko tym wyrostkom „narodowym" okrzykami „precz z narodowcami", „niech żyje armia polska".

Dwuch z grupy awanturników policja aresztowała. Po kilkunastominutowej przerwie przedstawienie wznowiono i odbyło się w zupełnym spokoju.

Uchwały Rady Miejskiej

Na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej uchwalono jednomyślnie na wniosek klubu radnych P.P.S. *przemianować ulicę Barską, przy której znajduje się Dom Robotniczy, na ulicę im. Ignacego Daszyńskiego.*

Następnie zgłosił klub radnych P. P. S. rezolucję protestującą przeciwko gnębieniu wolności i swobód obywatelskich w Gdańsku. Przeciwko tej rezolucji wystąpił radny „sanacyjny" prof. Garlicki (był przedtem senatorem, lecz nigdy w senacie nie przemawiał), uważając, że Rada Miejska nie powinna się zajmować zagadnieniami polityki zagranicznej. Ostrą odprawę dał „sanacyjnemu" radnemu tow. dr Grosfeld, poczem rezolucja, protestująca przeciwko zakusom hitlerowskim w Gdańsku została uchwalona olbrzymią większością głosów.

W dalszym ciągu obrad domagali się radni socjalistyczni rozszerzenia pomocy zimowej dla bezrobotnych i udzielenia wszystkim bezrobotnym pomocy świątecznej.

Wyrok w procesie 17 hitlerowców śląskich

Po całodniowej rozprawie karnej w Sądzie Okręgowym w Chorzowie przeciwko 17-tu członkom tajnej organizacji niemieckiej pod nazwą „Schwarze Hand" („czarna ręka") zapadł wyrok, mocą którego główni organizatorzy: Józef Badura i Augustyn Turczyk skazani zostali na karę po 2 lata więzienia. Dalszych 6-ciu oskarżonych skazano po roku więzienia, 3-ch po 8 miesięcy więzienia, a 6-ciu po 6 miesięcy więzienia.

Należy zaznaczyć, że Józef Badura był również członkiem N. S. D. A. B., za co poprzednio skazany został na 6 lat więzienia.

Wiadomości z całej Polski

UTONIĘCIE.

W Kościaninie, (pow. poznańskiego) na miejscowym jeziorze grupa dzieci jeździła saneczkami. W pewnej chwili cienka powłoka lodu załamała się. Pod lód wpadł i utonął 8-letni. Leon Matczak. Mimo natychmiastowej pomocy,— chłopca nie udało się uratować.— Po kilku godzinnym poszukiwaniu wydobyto martwe zwłoki.

DZIECIOBÓJCZYNI.

W Gródku, woj. wileńskie, 26-letnia Wiera Czorbowska służąca, porodziła dziecko płci męskiej — które udusiła i wrzuciła do dołu kloacznego. Trupa noworodka wydobyto i zabezpieczono do dyspozycji władz sądowych.

Z BRAKU ŚRODKÓW DO ŻYCIA.

W bramie domu Nr. 17 przy ulicy Bakszta, w Wilnie, znaleziono podrzutka w wieku 3 tygodni, a przy nim kartkę: „Dziecko ochrzczone. Podrzucam, gdyż nie mam żadnych środków na życie i najmniejszej nadziei uzyskania takowych. U mnie dziecko zmarłoby z głodu".

Podrzutka ulokowano w przytułku Dz. Jezus.

Kącik radiowy

Do kraju cygar i trzciny cukrowej

ZAPROWADZI SŁUCHACZY FELIETON RADIOWY

Indie Zachodnie, Jamajka, są to nazwy, które w naszym umyśle wywołują skojarzenia o dalekich, pięknych podróżach, dostępnych dla zwykłego śmiertelnika chyba tylko w marzeniach. Do tych krajów cygar i trzciny cukrowej zaprowadzi słuchaczy felieton radiowy Leszka Wieleżyńskiego z dn. 18 b. m. o godz. 17.00.

Będą to wspomnienia z podróży statkiem „Piłsudski" do egzotycznych krajów.

Pogadanka o orkiestrze symfonicznej

W dalszym ciągu swego interesującego cyklu o instrumentach orkiestry symfonicznej prof. Kamieński omówi przed mikrofonem dn. 18 listopada o godz. 19.55 trzy dalsze instrumenty: Harfę, cymbałki i klawesyn.

Cykl dialogów Platona

W TEATRZE WYOBRAŹNI

Dn. 18 grudnia o godz. 18.30 wystawia Teatr Wyobraźni pierwszą część — „Eutyfron", z cyklu dialogów Platona p. t. „Tragedia Sokratesa". Akcja rozgrywa się w Atenach w roku 399 przed narodzeniem Chrystusa. Słuchowisko to poprzedzi słowo wstępne prof. U. S. B. Stefana Srebrnego. W roli Sokratesa wystąpi Aleksander Zelwerowicz, w roli Eutyfrona — Jacek Woszczerowicz.

Radio warszawskie

PIĄTEK, 18 grudnia.

6.30 „Kiedy ranne wstają zorze". 6.50 Płyty. 7.15 Dziennik poranny. 8. Audycja dla szkół. 11.30 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Koncert w wyk. wojskowej ork. dętej. 12.40 Dziennik południowy. 12.50 „Zdrowa i tania wigilia na wsi" — pogadanka. 15 Wiadomości gospodarcze. 15.15 Fragmenty oper Verdiego z płyt. 15.55 Jak spędzić święto. 16. „Film, plastyka, architektura". 16.10 Pogadanka społeczna. 16.15 Rozmowa z chorymi. 16.30. Koncert małej ork. P. R. 17. „Do kraju cygar i trzciny cukrowej" — felieton. 17.15 Muzyka instrumentalna z płyt. 17.56 Poradnik sportowy. 18.10 Koncert reklamowy. 18.30 Klasyczny Teatr Wyobraźni. 19.15 „Z pieśnią po kraju". 19.40 Przekład rolniczej prasy. 19.55 „Karol Maria Weber" — pogadanka. 20.10 „Wolny Strzelec" — opera Webera akt II i III. Transmisja z Lipska z okazji 150-ej rocznicy urodzin Webera. W przerwie Dziennik wieczorny i Pogadanka aktualna. 22. „Na złotym ganku" — obrazek z powieści Deotymy „Panienka z okienka". 22.15. Recital fortepianowy T. Daneff. 22.45 Muzyka taneczne z płyt.

Tabela wygranych

1-y dzień ciągnienia III klasy 37 Loterii Państw.

I i II ciągnienie

10.000 zł. n-ry 3970 189864.

5.000 zł. n-ry 287 7415 68505 172016.

2.000 zł. n-ry 95794 112565 139473 152718 157390 189889.

1.000 zł. n-ry 18848 103191 106148 117958 123141.

500 zł. n-ry 63840 72036 78183 117062 139389 184297.

400 zł. n-ry 3840 6421 7204 19717 22807 26415 4040 67557 952 79155 87212 92530 134764 145486 154220 158960 162155 189074.

300 zł. n-ry 3707 4215 5479 33590 37045 47495 697 53028 56176 60776 73356 108926 124121 900 143172 155270 166617 178089 182217 190206

250 zł. n-ry 1029 1100 3536 11436 14762 18153 23058 26024 26137 35393 39134 43534 44185 47009 48234 53789 54185 56078 58961 60849 63404 64623 68960 71964 79918 84037 89225 956 92467 538 93107 94035 98046 99159 101716 107572 111139 116017 126866 129805 157579 162808 163446 164876 170924 178065 181673 189557.

Wygrane po 50 zł.

136 327 662 697 828 1120 2467 2773 3491 3726 3969 5170 5567 6178 6580 6678 6710 7298 7303 7914 82 71 8483 8624 9612 680 665 10452 11539 513 11732 12320 412 617 772 861 13034 110 288 420 517 543 744 930 998 14178 446 538 759 16544 17802 832 927 18225 965 20006 418 790 908 994 21320 587 703 812 990 22422 839 939 23222 96 331 841 883 24198 357 783 708 770 784 972 25726 55 26202 87 626 611 81 907 27173 255 27700 833 906 28638 29055 393 549 849 866 913 30086 258 727 31116 894 968 32191 273 568 611 53 960 936 33389 657 748 774 955 34463 661 802 35207 392 36541 79 20 654 703 37404 38151 780 864 39135 366 415 40012 231 617 833 974 41282 403 42358 72 576 759 43311 479 432 776 853 858 44431 566 662 770 45113 46808 822 47122 340 316 47548 48035 117 311 600 49147 50185 188 298 326 320 405 587 851 939 51045 52370 388 535 718 53124 266 402 54041 258 268 469 658 55938 989 57174 718 751 824 853 974 977 58140 413 742 858 823 871 901 978 59127 69 210 875 60221 655 942 61288 699 837 62308 465 587 626 648 655 873 63381 413 678 713 989 64060 393 430 568 707 65314 613 2 64 66015 314 453 738 67826 952 400 68040 170 1 13 649 69093 339 630 884 70064 120 71064 158 550 676 72014 405 876 903 29 73321 42 629 998 74120 448 705 845 88 89 93 75089 2 402 785 76989 32 77363 78193 309 79099 169 350 69 647 80309 81755 880 926 82355 604 702 83454 774 84169 343 699 973 85090 27 59 339 86549 635 44 818 40 68 87210 408 857 903 88453 89571 741 826 90124 217 382 684 879 986 91831 92053 149 216 441 554 36 987 93897 913 94 94299 352 775 909 95910 96078 195 579 96078 195 579 97267 366 629 99420 882 946.

100829 56 101226 307 529 86 713 102152 77 833 103372 937 104434 105316 552 728 106203 310 974 107526 108304 422 530 99 811 29 45 109053 412 580 648 978 110665 948 111214 650 28 741 889 112697 713 113?7 251 343 449 526 72 114398 425 94 835 974 115026 117093 47 538 696 815 118076 444 119366 120365 452 676 750 121122 264 423 585 122096 126 253 794 856 124057 172 268 863 68 125226 355 415 126024 91 184 302 456 127179 429 24 561 39 76 927 129125 358 64 130158 205 428 710 131640 132182 257 508 600 133079 198 553 134069 223 395 416 738 135513 702 850 136186 255 375 989 137838 138174 139341 140 563 634 141090 164 344 495 142484 570 820 79 915 143070 115 327 468 93 625 144464 622 145311 406 87 701 934 147830 148622 942 149393 572 734 151022 220 152131 312 760 951 153122 47 222 476 541 154046 202 73 54 790 894 155069 963 156282 716 41 157336 517 707 851 987 15802 882 927 159289 379 404 94 160085 314 414 537 162041 171 214 163180 92 931 164947 50 165014 32 107 318 972 166069 948 51 167277 364 168172 346 840 57 169358 463 607 747 999 170473 171901 172228 337 535 655 173230 326 603 896 174085 304 402 13 711 175855 176127 642 177088 167 384 872 970 178043 168 809 960 179044 437 566 180041 259 182061 983 183147 529 184227 530 67 91 624 78 99 739 185160 529 52 767 91 186119 187188 878 188335 730 189594 663 190136 491 665 853 191371 494 530 643 912 192499 521 748 193197 394 496 194036 356 708.

Wygrane po 200 zł.

196 12 324 3 412 1631 724 821 988 2251 25 62 546 755 3338 534 82 728 4294 648 76 974 5603 13 813 6131 41 244 370 559 7004 174 271 55 75 399 632 952 8027 9288 436 632 10038 161 244 11139 340 12014 42 261 557 933 13009 110 265 14148 712 15125 365 482 811 16217 53 390 40 459 17025 38 54 420 593 675 18219 560 628 972 19609 761 99 20326 95 865 73 21212 637 829 22160 401 23346 501 24646 783 14 841 88 25506 969 80 26673 27050 254 38 528 700 44 833 28375 29739 30 224 31066 229 54 363 453 796 831 32167 965 33066 685 34157 486 590 35965 36144 357 934 37089 263 337 583 39686 66 752 40774 853 41115 939 89 42152 216 397 670 967 43917 44047 91 431 660 45269 310 46001 193 539 820 47187 392 562 48042 224 77 575 683 49267 446 613 74 954 50018 19 283 413 51436 58 530 52869 53434 76 880 54189 735 883 55105 71 56686 905 95 57802 58438 90 836 59297 306 857 60269 597 978 96 61257 329 72 917 92 62814 63240 687 64303 970 65837 66671 871 926 67495 658 68390 542 734 982 74 69236 537 73 751 70186 576 71124 960 72694 839 76 84 73012 167 521 18 74118 3 415 75386 437 87 563 976 99 76139 336 750 932 71 77581 875 78207 309 532 711 991 79374 80245 487 546 91 813 81207 468 787 82968 83209 84028 216 530 85539 25 86919 87119 352 89283 333 794 90021 413 91039 530 888 92067 203 850 991 93214 688 94197 518 715 904 57 95653 96925 97184 99326 84 621 12.

100507 58 101600 55 730 824 102603 720 103181 397 465 89 628 779 866 104353 511 105160 637 926 106323 640 63 846 107648 730 108132 582 651 774 109132 435 44 565 77 760 807 110468 831 111306 7 22 112866 69 113059 294 845 909 114042 63 503 939 115331 78 801 116121 32 66 406 117307 86 526 61 949 119065 377 91 816 120193 453 607 771 986 121573 801 974 122236 304 496 505 76 123317 463 626 37 57 124868 125295 311 126100 548 654 867 127111 88 267 322 35 446 632 79 725 862 68 74 128285 486 129111 388 616 713 130339 684 131206 568 93 878 132245 442 133573 134051 76 219 686 135184 245 516 88 610 772 136094 247 399 824 137192 244 509 746 959 137615 88 91 903 139201 447 653 734 140034 346 142306 448 701 143635 144081 482 589 772 806 96 145243 532 929 42 146414 652 721 48 926 45 74 147120 148033 624 84 149072 191 355 40 904 28.

150101 81 278 324 68 571 706 151036 688 152631 55 72 952 153398 414 542 694 726 834 154781 858 155002 156126 533 157013 158216 159381 160452 161005 75 366 162081 481 524 799 845 163120 236 336 605 600 164308 84 433 734 165624 709 829 98 166080 514 62 167978 168338 521 20 910 169672 809 42 923 48 170167 385 822 978 171082 358 77 172131 378 76 982 173382 653 785 174242 791 62 37 978 80 175042 161 421 558 695 176522 839 935 177491 752 839 906 178032 82 97 327 406 877 179023 392 489 593 683 951 180163 621 181120 182200 183061 632 761 846 50 978 184013 755 185103 430 570 910 186200 746 187074 810 188015 36 292 374 465 82 535 853 912 189215 506 190160 204 67 337 45 451 60 842 191346 553 192120 291 583 854 193310 591 194173 243 320 603 72 809 953.

III ciągniene

Po 50 zł.

22 852 1062 111 326 923 2004 981 3179 330 492 675 4363 5067 456 961 6071 583 7410 56 8068 333 830 9576 10280 405 11067 12192 329 885 13219 14239 15320 16092 17033 21377 22431 46 93 23027 24344 595 25124 272 126191 502 27258 54 95 450 941 28737 29163 783 812 993 30295 641 712 31019 32359 33081 34497 35408 834 36264 37398 549 38196 39215 57 605 919 27 40653 709 91 41663 849 75 42738 43112 313 452 701 45316 493 46188 571 47720 48469 49663 771 50354 915 51322 416 53106 89 488 704 54617 700 55572 56503 58641 709 59604 60828 61695 724 62448 518 64749 65216 893 66440 67680 68191 367 70285 442 533 879 71143 98 669 840 73541 875 74951 78239 79038 412 853 80026 799 926 32 81119 245 861 82689 877 83391 874 84057 246 484 85418 566 88344 856 87318 88642 89075 375 59 83 659 90407 91518 93133 755 94993 95536 621 96437 717 97618 99299 444.

100423 946 103073 158 340 975 104573 105944 106044 107423 606 11 702 971 108713 109136 110158 332 111604 758 1122235 853 113300 422 910 114208 885 118443 683 120067 646 933 121786 912 122108 99 702 72 881 123316 531 747 124283 680 755 125278 126319 127149 128803 905 130035 357 576 131879 132463 824 957 133032 250 518 134463 948 135085 136801 137093 138030 426 692 139430 140473 142985 144225 847 140101 679 146000 150 924 147168 528 151339 153144 618 158130 159647 717 160269 163665 164708 165248 899 168442 169220 170377 175517 176460 177252 178044 732 179129 543 808 180602 787 181704 183840 97 185872 187501 999 188538 189078 819 190617 191070 568 192654 52 771 193123.

Wygrane po 200 zł.

519 1065 1142 1506 2679 3246 653 5210 861 7145 222 513 804 8054 9125 11531 12377 705 13641 14121 592 15009 484 16054 869 601 17808 18363 20502 35 21144 23033 36 24408 629 759 89 25439 877 26163 27845 29116 836 29220 304 23 62 894 30259 547 58 32000 34164 493 35171 311 44 489 960 36495 532 37457 38397 790 39077 708 880 40076 41474 796 849 42609 96 824 43071 565 675 44101 295 45085 722 46386 47058 48164 365 49050 50930 51594 815 52559 53123 515 54842 968 55129 211 57406 667 753 994 59245 424 990 60516 61463 714 62307 63325 490 64965 65335 588 67436 68566 814 75 69260 589 604 728 70448 614 843 71116 859 72569 73314 705 883 843 74073 75183 957 76121 33 596 608 23 842 77355 795 78037 57 164 368 669 751 943 79865 80005 880 992 81238 914 82660 83664 924 84056 272 629 85019 282 351 86306 95 87350 89 88190 538 89017 700 90401 45 502 33 91056 195 92255 572 93228 63 94640 95909 67 96525 28 833 98485 582 609.

10097 981 102633 103009 104060 496 105579 826 106700 971 107420 70 563 109084 364 110015 409 112481 113863 114892 3 115500 116251 333 606 117296 119199 264 120671 911 121390 123477 737 807 60 124234 670 125030 201 24 305 126568 127462 128775 833 916 130426 724 979 131027 491 -32517 720 133024 38 1340020 727 135648 781 136333 630 138067 493 139679 140387 806 91 141158 142016 95 885 143738 812 144025 397 851 145378 146031 846 147008 162 148789 149093 150211 452 152424 153311 403 154447 156196 757 157082 386 159208 807 982 160049 292 446 161226 410 162812 163622 164191 633 165251 63 167095 168567 852 966 169494 528 820 170668 171582 172019 104 173031 76 87 531 41 174490 746 870 943 175482 176191 178148 308 422 179582 810 180702 181573 916 49 182632 98 978 183143 184668 185091 844 186961 187594 910 188245 865 189779 190649 86 816 192677 193757 194233 403 936

IV ciągnienie

Główne wygrane

25.000 nr. 104195,

10.000 zł. nr. 111951.

5.000 zł. n-ry 71206 138539.

2.000 zł. n-ry 17193 57238 115123 125461 180386.

1.000 zł. n-ry 18878 67405 114454 121545 153654 165930.

500 zł. n-ry 4726 16564 55166 64647 51686 56382 70752 104028 108163 127917 139518 123057 177359 175120 186120 187417 185369 192153

400 zł. n-ry 39199 55918 65505 74684 104644 117389 124355 125416 134698 138945 141726 156722 159303 160197 173209 179794.

300 zł. n-ry 35328 36226 41512 62276 76708 90263 109300 115482 116207 119679 126480 132409 133195 137541 166532 176664 186440.

250 zł. n-ry 1194 6420 7426 9735 27784 27944 28193 38177 50944 54409 58741 59090 60426 66130 73160 84000 87336 89742 105493 113875 129602 132875 129602 132678 132653 140871 144565 154064 157042 165418 171829 173222 175879 178799 186612.

Po 50 zł.

909 1363 1909 3752 910 4699 976 5243 346 714 6994 7012 7769 792 7360 9718 11929 14469 508 17154 636 751 18160 19394 478 20001 630 25038 26954 27357 901 28012 566 29488 967 909 30807 31999 32439 33732 957 34962 35166 328 36535 535 37422 676 917 38808 40029 553 41855 947 42267 43317 434 555 44411 565 948 45522 902 46441 544 707 966 47444 634 630 879 48284 323 49951 50033 003 156 239 905 51007 119 403 723 52774 995 53872 55247 877 56712 58828 59813 601207 052 62075 275 346 401 470 63081 483 64757 965 65079 579 67611 70644 71349 360 721 73103 301 74483 684 400 75679 76804 77071 78684 80764 81393 449 596 782 82118 36 41 259 83154 84348 555 85871 86816 87627 89074 91979 93787 95821 96586 97439 752 41 78

102061 119 368 103782 934 104143 105283 107112 112015 190 780 114647 115710 882 116025 117462 627 984 118264 919 119179 613 79 300 121158 410 122367 93 123079 165 124193 639 792 125875 954 126136 384 631 33 127126 514 129652 130057 131050 133641 134329 698 400 939 135136 136490 138035 281 139048 146407 51 140223 141578 142273 144857 145064 523 674 146553 147368 149508 772 150854 151644 767 152244 703 950 153333 154356 155831 998 156776 157085 137 933 159777 161010 47 299 756 163083 164437 731 59 166509 167240 168443 622 170660 171285 881 991 172213 851 173956 175254 177082 178034 179574 182203 183344 568 676 89 184518 186604 187579 188012 682 191310 98 192833 193924 194491 802.

Po 200 zł.

142 1195 2786 3423 3639 4373 5780 6420 7426 7921 8709 8749 9469 691 735 10495 647 11293 13124 628 14991 15254 884 16385 506 620 17253 310 389 376 603 18161 440 19124 20001 21166 546 23504 512 25203 26252 482 663 812 27129 206 304 28763 992 29863 30181 464 31502 888 805 32198 265 365 796 33189 631 34022 430 37890 38205 639 39062 40987 41060 925 42464 531 43970 44465 884 973 46022 076 47126 475 677 791 48306 50004 424 553 523 52983 53658 54008 267 487 55068 082 56640 701 57444 994 59434 977 60822 61101 822 62069 793 63956 64125 65579 66648 68671 955 69281 70692 71204 232 908 73361 622 649 693 74857 75035 527 989 76614 845 77774 919 78327 80805 81579 794 82494 705 787 762 803 83431 84339 86616 87612 88229 737 870 90117 221 476 91057 977 92248 361 560 875 93145 312 94029 229 98772 99116 573 977.

104294 324 583 107301 108089 453 890 109492 686 110286 487 671 111141 112050 323 113065 269 308 561 890 978 116112 458 117107 118675 759 120194 121082 122868 123087 315 718 124657 125393 596 128713 130450 131823 132472 734 133622 135096 138028 224 905 139936 140487 142022 24 143597 674 144747 145752 902 23 148316 78 560 149715 150130 153620 154580 625 155361 766 156469 862 157235 99 158049 313 905 159923 160825 59 162735 164085 263 165183 473 167048 301 168049 389 444 169474 170653 63 171150 173182 759 175440 787 889 176465 177124 564 893 178336 62 523 954 179477 582 723 180466 593 182944 183487 184771 185303 811 186127 208 188350 940 189619 17 190815 191092 193159 823.

Depesze i wiadomości, otrzymane w nocy ze środy na czwartek

Wojska ludowe odpierają wszystkie ataki

Pod Madrytem bez zmian

PARYŻ (PAT.). Havas donosi z Madrytu: Walki, które rozpoczęły się we wtorek na odcinkach Boadilla, Pozuele i Val de Novilla zostały wznowione w środę rano. Podobnie jak we wtorek ataki powstańców zostały odparte. Wojska rządowe kontratakowały. Do wieczora pozycje obu stron nie uległy zasadniczej zmianie. Wojska powstańcze wyraźnie zmieniły dotychczasową taktykę. W związku z tym wyrażane są przypuszczenia, że pierwsze linie powstańcze obsadzone są przez Niemców.

Natarcie na Oviedo

MADRYT (PAT.). Źródła rządowe donoszą z Gijon, że wojska republikańskie energicznie nacierały w kierunku Oviedo. Artyleria rządowa zbombardowała dominujący nad miastem szpital umysłowo - chorych, silnie ufortyfikowany przez powstańców, którzy również musieli opuścić drugi główny ośrodek oporu w koszarach Pelayo. Ataki powstańców, mające na celu odcięcie drogi do Oviedo zostały po ciężkich walkach odparte.

Walki w powietrzu

LONDYN (PAT.). Reuter donosi z Madrytu, że po tygodniowej przerwie, spowodowanej niepomyślnymi warunkami atmosferycznymi, w środę popołudniu 20 samolotów 3-motorowych eskortowanych przez 32 samoloty myśliwskie bombardowało zachodnie dzielnice miasta. Jest wielu zabitych i rannych. Samoloty rządowe zaatakowały powstańczą flotę powietrzną i po walce, stoczonej w powietrzu, zmusiły ją do odlotu.

PARYŻ (PAT.). Havas donosi z Madrytu o bombardowaniu powietrznym Plaza Toros w dzielnicy Tetuan. Szereg małych domków uległ całkowitemu zburzeniu. Z jednej z piwnic wydobyto 7 trupów.

Chcą zarobić na wojnie

PARYŻ (PAT.). Ag. Havasa donosi: Siedmiu deputowanych republikańsko - narodowych (faszystów" — przyp. nasz) po powrocie z terenów, znajdujących się pod władzą powstańczą w Hiszpanii, ogłosiło komunikat, w którym stwierdzają, że „na miejscu przekonali się z żywym zaniepokojeniem, iż wojna przybiera niemal z każdym dniem charakter bardziej międzynarodowy. Wstrzymanie się Francji od dostawy broni i materiału wojennego dla powstańców, których ostateczne zwycięstwo nie może ulegać wątpliwości, powoduje, że sytuacja rozwija się w sensie szkodliwym dla interesów francuskich, podczas, gdy inne państwa uzyskują znaczne korzyści handlowe i strategiczne".

Komunikat ten podpisali deputowani: de Kerillis, Soulier i de Saint Just.

Klęska „maurytańskich blondynów"

WALENCJA (PAT.). Hiszpańska agencja rządowa donosi: Ofensywa powstańców na odcinku Boadilla zakończyła się zdecydowanym niepowodzeniem. Wojska rządowe utrzymały swe wszystkie pozycje, zmuszając przeciwników do cofnięcia się z wielkimi stratami. W okolicy Bozuelo odparto również atak powstańczy. Na odcinku Carabanchel posuwają się oddziały rządowe pomału naprzód. Na przestrzeni całego frontu umacniają wojska rządowe swe pozycje.

Dowództwo wojsk powstańczych posługuje się w ostatnich dniach na różnych odcinkach frontu świeżymi i wypoczętymi oddziałami, które niedawno wylądowały w portach śródziemnomorskich. Ludność oraz żołnierze rządowi nazwali te nowe oddziały „maurytańskimi blondynami". W Cruz Verde i Santa Maria la Almeda zaatakowali „maurytańscy blondyni" okopy wojsk rządowych, które ich dopuściły na odległość kilku metrów, a następnie przyjęły gwałtownym ogniem karabinów maszynowych, zmuszając do cofnięcia się z olbrzymimi stratami. Na froncie północnym silny, dochodzący do 10 st. mróz, wpłynął paraliżująco na operacje wojenne. Stan zdrowotny wojsk rządowych jest zupełnie zadowalający.

MADRYT (PAT.). Ministerium Wojny komunikuje: Na całym froncie dookoła Madrytu trwał ogień artyleryjski i strzelanina. Poważniejszych operacyj nie było. Wielu żołnierzy nieprzyjacielskich przeszło na stronę wojsk rządowych z bronią w ręku.

Dodatnie wrażenie mowy Vincent Auriola

PARYŻ (PAT.). Przemówienie ministra finansów Vincent Auriola, wygłoszone przez radio, wywołało w kołach finansowo - giełdowych dodatnie wrażenie. Koła te ze szczególnym zadowoleniem komentują zwłaszcza tę część deklaracji ministra finansów, w której stwierdził on zdecydowaną wolę utrzymania we Francji całkowitej swobody ruchu kapitałów i handlu dewizami.

Zapowiedź nowej pożyczki oraz szczegóły dotyczące tej pożyczki zostały przychylnie przyjęte przez giełdę, która nie wyraża obaw, by nowa pożyczka mogła wywrzeć wpływ na kurs rent. W kołach giełdowych pożyczka traktowana jest przede wszystkim jako operacja, mająca na celu powiększenie zapasów złota w Banku Francuskim, zastrzeżona jest bowiem tylko dla posiadaczy złota, którzy zechcą wymienić złoto w Banku lub którzy już złoto to złożyli i posiadają odpowiednie świadectwa lub też dla posiadaczy poprzedniej pożyczki t. zw. posiadaczy bonów Auriola. W kołach finansowych wskazują więc, że pożyczka ta jest dowodem, że skarb francuski przede wszystkim zmierza do powiększenia zapasów złota, a to z dwuch względów: ze względu na bezpieczeństwo waluty i na zagadnienia obrony narodowej.

Wielki pożar w Dubnie

W środę o godz. 18-ej wybuchł pożar w największej suszarni chmielu w Dubnie, będącej własnością Banku Spółek Zarobkowych, a dzierżawionej przez mjr. Bajinga. W suszarni nagromadzono chmielu na sumę około pół miliona złotych.

Na miejsce pożaru przybyła straż dubieńska i okoliczne. Akcja ratunkowa jest bardzo utrudniona. Strażacy muszą pracować w maskach gazowych, ponieważ wydobywające się pary siarki z płonącego budynku utrudniają dostęp do miejsca pożaru. Straty narazie nie ustalono.

Sytuacja w Chinach

Sprzeczne wiadomości

PARYŻ (PAT.). Prasa paryska w dalszym ciągu podaje sprzeczne informacje na temat losów marszałka Czang - Kai - Szeka. W godzinach wieczornych we środę do Paryża nadeszła wiadomość japońskiej agencji „Domei" z Szanghaju, iż marszałek Czang - Kai - Szek został już stracony.

Śmierć jednego z zakładników

LONDYN (PAT.). Reuter donosi z Nankinu, że zmarł jeden z 10 zakładników zatrzymanych w Sian-Fu, Szao - Nan - Czung.

Bitwa pod Lanczou

PEKIN (PAT.). Źródła chińskie donoszą, że w pobliżu m. Lanczou wojska Rządu nankińskiego stoczyły bitwę z wojskami gubernatora prowincji Kansu, Ju - Sue-Czunga, który stanął po stronie Czang - Sue - Lianga. Wojska prowincji Kansu miały odnieść w bitwie tej zwycięstwo.

Rokowania o wydanie Czang-Kai-Szeka

SZANGHAJ (PAT.). Brat żony marszałka Czang - Kai - Szeka, Soong, zamierza udać się do Siang Fu na zaproszenie Czang - Sue - Lianga. Wyjazd Soonga do Siang Fu jest tłomaczony jako życzenie żony Czang - Kai - Szeka kontynuowania rokowań wbrew decyzji centralnej rady politycznej Rządu nankińskiego.

Decyzja ta, sprzeciwiająca się rokowaniom z powstańcami, zapadła rzekomo pod presją ministra wojny Hoing - Czina i generała Feng - Yu - Ksianga, znanego pod nazwą generała chrześcijańskiego. Obecnie podczas nieobecności Czang - Kai - Szeka sprawuje on funkcje przewodniczącego najwyższej komisji wojskowej.

Kung, który jest czasowo zastępcą premiera, sprzeciwiał się bardzo energicznie decyzji centralnego komitetu. Kung jest szwagrem pani Czang - Kai - Szek. W kołach politycznych Nankinu, jak zaznacza Reuter, przypuszczają, iż w razie śmierci Czang - Kai - Szeka miejsce jego zająłby generał Fenge - Yu - Siang, albo generał Hoing - Czin. Opanowanie rewolty byłoby jednakże o wiele trudniejsze, gdyby na czele wojsk rządowych nie stał już marszałek Czang Kai - Szek.

Powstańcy wycofali się z pod Sienyang, położonego o 25 klm. na północny zachód od Siang - Fu. Nastąpiło to z powodu nadejścia posiłków rządowych.

Przedłużenie ferii w szkolnictwie

P. minister Ośw. P. przesunął termin zakończenia ferii zimowych w bieżącym roku szkolnym na dzień 11 stycznia 1937 r., który będzie wolny od nauki szkolnej. Lekcje rozpoczną się we wtorek 12 stycznia 1937 r. rano.

Odosobnienie Niemiec

Doniosłe posunięcia na szachownicy europejskiej

LONDYN (PAT.). „Manchester Guardian" stwierdza, że w londyńskich kołach kompetentnych rośnie optymizm co do możliwości porozumienia brytyjsko - włoskiego.

Pismo stwierdza, że stosunki włosko - niemieckie cechuje nieufność. *Dowodem tego ma być np. niechęć Włoch do zawarcia wyraźnego porozumienia wojskowego z Niemcami.* Protokuł ujmujący rezultaty niedawnych rozmów włosko - niemieckich jest dokumentem mało konkretnym. *Włochy, aczkolwiek popierają powstańców hiszpańskich, zdają się ostatnio wykazywać pewne wahania w sprawie hiszpańskiej.* Między Niemcami i Włochami istnieje w Hiszpanii w obecnej chwili bardzo ograniczona współpraca. Zdaniem „Manchester Guardian" Włochy obecnie zaczynają się odwracać od Wiednia i Niemiec i zwracać ku W. Brytanii.

Wydarzeniem znamiennym dla nowych nastrojów w stosunkach włosko brytyjskich jest oświadczenie min. Edena ogłoszone w środę w Izbie Gmin co do stanowiska Włoch w sprawie Balearów. Min. Eden oświadczył, że Rząd włoski za pośrednictwem min. Ciano już we wrześniu zapewnił brytyjskiego chargè d'affaires w Rzymie, iż *Włochy nie prowadzą z gen. Franco żadnych rokowań, mających na celu zmianę status quo na morzu Śródziemnym, i że również na przyszłość nie zamierzają tego rodzaju rokowań prowadzić.*

Min. Eden dodał, że zapewnienia potwierdzone zostały później w Rzymie przez włoskiego ministra marynarki wobec brytyjskiego attache morskiego. Wreszcie ambasador włoski w Londynie Grandi poczynił wobec niego podobne zapewnienia.

W kołach politycznych panuje przekonanie, że *rozmowy włosko-brytyjskie posunęły się obecnie tak daleko, iż jeszcze przed końcem roku może nastąpić wymiana not między obu Rządami, stwierdzająca wzajemne postanowienie utrzymania terytorialnego status quo (stanu obecnego) w obrębie morza Śródziemnego.* Nota taka zawierałaby również postanowienia co do wzajemnego zbliżenia kulturalnego i zaniechania wszelkiej wrogiej propagandy między obu krajami. W ten sposób wytworzyłaby się atmosfera, sprzyjająca rozpoczęciu w roku 1937 rokowań o dalej posunięte porozumienie włosko - brytyjskie.

Proces polityczny w Niemczech

BERLIN (PAT.). Przed Izbą karną wyższego sądu krajowego w Monachium odbył się proces 38 mężczyzn i kobiet, pochodzących z Augsburga, oskarżonych o przygotowania do zbrodni zdrady stanu. Po tygodniowej rozprawie 25 oskarżonych uznano za winnych, skazując ich na kary od 5 lat ciężkiego więzienia do jednego roku zwykłego więzienia. 7 oskarżonych jako winnych współdziałania osadzono w więzieniu na 3 do 6 miesięcy. 4-ch uniewinniono, a przeciwko dwum postępowanie umorzono.

Grypa szaleje w Londynie

LONDYN (PAT.). W Londynie panuje epedemia grypy, która jednakże nie przybrała ostrzejszej formy. W niektórych sklepach z powodu choroby jest nieobecna połowa personelu.

Prasa podaje, iż na grypę zachorowała również królowa Elżbieta, książę i księżna Gloucester oraz speaker Izby Gmin Fitzroy.

(Ostatnie wiadomości na str. 1 i 2-ej)

Anglia ma uznać aneksję Abisynii przez Włochy

Anglia przygotowuje w ciszy uznanie „faktu dokonanego" przez faszyzm włoski w Abisynii.

Poważnym krokiem będzie odwołanie chargé d'affaires z Addis Abeby i zamiana poselstwa na konsulat, który byłby już konsulatem włoskiej stolicy Abisynii..

Następnie Anglia „postara się" o usunięcie Abisynii z Ligi Narodów". Na ostatnim Zgromadzeniu Ligi próba ta nie udała się. Obecnie Anglia zamierza zwołać specjalne Zgromadzenie łącznie z posiedzeniem Rady Ligi w styczniu roku 1937. Pretekstem będzie sprawa przyjęcia do Ligi Egiptu. Anglia wystąpi z „uzasadnieniem", że delegaci abisyńscy nie reprezentują żadnego obszaru, gdzie by cesarz abisyński rządził i dla tego nie mogą zasiadać w Lidze.

Gdy wyrzucą abisyńczyków, delegaci włoscy zajmą z powrotem i triumfalnie miejsce w Lidze.

Jednocześnie Anglia prowadzi z Włochami rokowania o układ śródziemno - morski, mający obu stronom gwarantować wolność komunikacji i zapewniać, że żadna ze stron nie dąży do zmian terytorialnych na Morzu Śródziemnym.

Jak wiadomo, Mussolini usilnie zabiega o uznanie przez Anglię grabieży Abisynii, a także o układ śródziemno - morski. W obu tych sprawach Anglia idzie na rękę Mussoliniemu. I Francja podobno sekundować będzie Anglii.

I to się nazywa wzmacniać prestiż Ligi Narodów i... utrwalać pokój!!

Wiadomości Sportowe

Sensacje dnia

DYKTATOR PORTUGALII ZABRANIA...

Mecz Francja — Portugalia nie doszedł do skutku z polecenia dyktatora portugalskiego Salazara. Ten ostatni zabronił graczom portugalskim udziału w meczu, z powodu istnienia we Francji.... Rządu Frontu Ludowego.

Oczywiście takie postępowanie nie przeszkodzi faszystom krzyczeć: precz z polityką w sporcie!

PIENIĘDZY WYWOZIĆ NIE WOLNO, ALE BEZ PIENIĘDZY TEŻ NIE WOLNO WYJEŻDŻAĆ.

Państwowy Związek Niemiecki Wychowania Fizycznego wydał w tych dniach okólnik, z którego wyjmujemy nast. ciekawsze szczegóły:

„Poszczególne osoby lub grupy podejmują często t. zw. podróże sportowe zagranicę na rowerach, na łodziach, pieszo i t. d., nie będąc do tego należycie przygotowani finansowo. W czasie takich podróży występują często najrozmaitsze trudności, przy których pomocy udzielać muszą nie tylko dyplomatyczne przedstawicielstwa i społeczne organizacje niemieckie zagranicą, lecz nierzadko — miejscowe czynniki. Tego rodzaju dzikie podróże muszą być na przyszłość ukrócone.

Podkreślamy, że „przygotowany finansowo" zawodnik nie może wywozić ani grosza z Niemiec. Za tym okólnik poprostu zamyka granice Niemiec przed wszelkimi wyjazdami. Niektóre pisma niemieckie przyznały otwarcie, że wyjazdy są politycznie niepożądane, zwłaszcza do krajów demokratycznych. Porównanie stosunków widocznie nie wychodzi na korzyść hitleryzmu.

Sport robotniczy

WSPOMNIENIE O DR. JERZYM MICHAŁOWICZU.

W miesięczniku „Życie dziecka", wydawanym nakładem Polskiego Komitetu Opieki nad dzieckiem, numer listopadowy poświęcony całkowicie pamięci dr. Jerzego Michałowicza. Numer ten zawiera artykuły: Wspomnienia pośmiertne o dr. Jerzym Michałowiczu (Br. Krakowski). Pamięci d-ra Jerzego Michałowicza (Jerzy Wyszogrodzki), Życie i praca Jerzego Michałowicza (Edward Hryniewicz), W artykułach tych potraktowana jest szczegółowo historia życia Jerzego Michałowicza i jego olbrzymia praca i dzieło na polu medycyny i wychowania fizycznego oraz działalność społeczna. Numer jest bogato ilustrowany.

CHCESZ JECHAĆ DO ANTWERPII? ZAPISZ SIĘ DO OŚRODKA.

W ciągu najbliższych dni zostanie skompletowana przy I Robotniczym Ośrodku Wychowania Fizycznego (Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 20) wzorowa męska grupa gimnastyczna.

Do grupy tej już teraz są przyjmowane w sekretariacie Ośrodka zgłoszenia. (Codziennie w godzinach od 17 — 21).

Warunki przyjęcia: 1) Wiek od 17—24 lat. 2) Uprawianie przed tym przynajmniej w ciągu jednego roku gimnastyki. (W szkole lub stowarzyszeniu). 3) Dobra postawa. 4) Dobry stan zdrowia.

Grupa wzorowa będzie ćwiczyła pod kierunkiem fachowego instuktora, przygotowując się do konkursów gimnastycznych, na których Sport Robotniczy wyłoni swą reprezentację na Olimpiadę w Antwerpii. Opłata 50 groszy miesięcznie.

Zapisy i informacje w sekretariacie Ośrodka.

Turystyka

SPRAWA GRANICZNYCH PRZEPUSTEK TURYSTYCZNYCH.

W okresie sezonu zimowego (od 15 grudnia do 15 marca) przepustki tatrzańskie na stronę czeskosłowacką Tatr. wydawać będzie starostwo powiatowe w Nowym Targu oraz komisariat straży granicznej w Zakopanem.

Starostwo nowotarskie będzie wydawało przepustki tym osobom, które przechodzą przez powiat bez zatrzymania się, natomiast komisariat straży granicznej w Zakopanem będzie wydawał przepustki tym osobom, które zameldowały się na pobyt czasowy w tym uzdrowisku.

Przepustki będą wydawane tylko tym osobom, które nie będą wzbudzały najmniejszych nawet wątpliwości, że przepustka zostanie przez nie zużytkowana w celach turystycznych.

Inaczej mówiąc nie łatwo będzie uzyskać przepustkę do Czechosłowacji.

Narciarstwo

WARUNKI ŚNIEGOWE DLA NARCIARZY.

Państwowy Instytut Meteorologiczny i Tow. Krzewienia Narciarstwa komunikują, że obecnie bardzo dobre warunki narciarskie są w Tatrach, zwłaszcza na Kasprowym oraz w partiach górskich (powyżej 600 mtr.) zachodniej części Karpat. W środkowej i wschodniej części Karpat śniegu naogół mało. Warunki narciarskie możliwe tylko w szczytowych partiach powyżej 1000 mtr., zwłaszcza w pasmie Czarnohory.

NOWY ZARZĄD OKR. PODHALAŃSKIEGO.

Po przyjęciu do wiadomości rezygnacji zarządu Okr. Podhalańskiego PZN., zarząd Polskiego Zw. Narciarskiego zamianował następujący nowy zarząd okręgu:

Prezes — Szabenbeck. Członkowie: inż. Bieńkowski, Fr. Bujak, dyr. Kasztelewicz, inż. Madejski, Pankow, inż. Papier, Rozmus, inż. Schiele, red. Siemianowski, inż. Stachowicz i dr. Witeszczak.

DALSZA OBNIŻKA PRENUMERATY!
Premie dla stałych prenumeratorów!

Dążąc do dalszego uprzystępnienia wydawnictw P. P. S., od 1 stycznia 1937 r. obniżamy prenumeratę naszego pisma ze zł. 3.— na zł. 2.50, wraz z przesyłką pocztową lub odnoszeniem do domu.

Prócz tego

1) wszystkim naszym prenumeratorom, którzy do dnia 31.XII r. b. z góry opłacą prenumeratę za cały rok 1937 w kwocie zł. 30.—, bezpośrednio w administracji, prześlemy bezpłatnie premię w postaci dwutomowego egzemplarza „Pamiętników" Ignacego Daszyńskiego;

2) opłacającym prenumeratę półroczną w kwocie zł. 15.— egzemplarz „Księgi Jubileuszowej P. P. S. 1892 — 1932" i

3) opłacającym prenumeratę kwartalną w kwocie zł. 7.50 egzemplarz „Lutni Robotniczej".

Nowym naszym prenumeratorom, którzy od dnia 17-go bieżącego miesiąca opłacą prenumeratę miesięczną w kwocie zł. 2.50, wpłatę tę zaliczymy na m-c styczeń 1937 r. a do końca m-ca będziemy wysyłać nasze pismo bezpłatnie. Wobec tak wydatnej obniżki ceny prenumeraty wydawnictwo dalszych zniżek indywidualnych udzielać nie może i wszelkie propozycje w tej sprawie pozostawi bez odpowiedzi.

Wydawnictwo „ROBOTNIKA"

ŻYCIE WARSZAWY

Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
Oddział Warszawski

organizuje w ogniskach choinkę dla dzieci.

Ofiary w gotówce, w naturze zgłaszać: ALEJA 3-GO MAJA 2 M. 68, tel. 5-32-88 od godz. 1-ej do 4-ej popoł.

ADMINISTRACJA „ROBOTNIKA", ul. Warecka 7, tel. 2-20-13, od 11-ej do 3-ej.

Warszawa w cyfrach

Na środowym posiedzeniu Tymczasowej Rady Miejskiej p. prezydent Starzyński wygłosił dwugodzinne interesujące exposé o pracach Zarządu miasta w ciągu ubiegłych 8 miesięcy oraz, w związku z opracowanym i przedłożonym preliminarzem na przyszły rok budżetowy, także o planach i zamiarach na przyszłość.

Na wstępie p. prez. Starzyński podziękował radnym za „trudy" dla dobra stolicy i to było w porządku z punktu widzenia gospodarza - miasta. Po zakończeniu exposé uchwalono dyskusję nad nim odbyć na następnym posiedzeniu i tu pp. radni pokazali, że są tylko „tymczasowymi", gdyż zamiast poczekać na wynik dyskusji, pośpieszyli i przed dyskusją wyrazili „głębokie uznanie i podziw dla p. prezydenta. Wprawdzie ta Tymczasowa Rada nie jest uprawniona ani do wyrażania votum nieufności p. prezydentowi, ani do uchwalania mu absolutorium, ale w interesie własnego prestiżu należało zachować formy parlamentarne i z hołdami zatrzymać się do końca dyskusji.

Ale taki już los gorliwców, że w gorliwości swej wyświadczają niedźwiedzie przysługi. I zdaje się, że p. Starzyński był zażenowany tym przedwczesnym wyskokiem. Takie przynajmniej odebraliśmy wrażenie.

Lecz przejdźmy do sprawozdania p. prez. Starzyńskiego.

ROLA STOLICY W UKŁADZIE GOSPODARCZYM POLSKI

Bardzo interesujące są cyfry przytoczone przez p. prezydenta Starzyńskiego, a dotyczące roli stolicy w układzie gospodarczym Polski.

Budżet wydatków zwyczajnych Stolicy wynosi około 30 proc. wydatków zwyczajnych miast polskich (łącznie ze Stolicą), natomiast wydatki inwestycyjne Warszawy w poszczególnych latach spadały nawet poniżej 20 proc. inwestycji we wszystkich miastach, co wskazuje na stosunek niewłaściwy. Pod względem gospodarczym Warszawa obejmuje prawie 10 proc. ogólno - krajowej liczby robotników przemysłowych i taki sam procent wszystkich zakładów przemysłowych, 10 proc. płatników podatku dochodowego, 20 proc. obrotów zgłaszanych do podatku obrotowego, 37 proc. świadectw przemysłowych I-ej kategorii handlowej, reprezentującej od 20 do 40 proc. produkcji w takich działach handlu jak metalowy, maszynowy, elektrotechniczny, chemiczny, garbarski, konfekcyjny, budowlany, poligraficzny, odbiera około 13 proc. całego importu polskiego i t. p. i t. p.

BEZROBOCIE W WARSZAWIE

W tej korzystnej sytuacji gospodarczej mogło by się zdawać, iż Warszawa najłatwiej przejdzie przez kryzys i oprze się fali bezrobocia.

Tymczasem przytoczone przez prezydenta Starzyńskiego cyfry dowodzą, iż bezrobocie było i jest silniejsze w Warszawie, niż w całym kraju, do czego w niemałym stopniu przyczynia się nadmierny przypływ ludności z prowincji do stolicy. W latach od 1929 roku do 1934 Warszawa wchłonęła 73.220 przybyszów. Z tych pomimo kryzysu znalazło w Warszawie zatrudnienie 53.400 osób, reszta powiększyła szeregi bezrobotnych.

Kronika organizacyjna

DZ. STARÓWKA: Rejestracja członków odbywa się codziennie od 5 do 7 w. ul. Długa 21 m. 8.

ŚRÓDMIEŚCIE. W niedzielę dn. 20 grudnia o godz. 20-ej rano odbędzie się w lokalu przy ul. Wareckiej 7 (II p.) pierwsza część Konferencji Dorocznej i Przedkongresowej. Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

PIĄTEK.

W piątek 18 b. m. o godz. 7 wiecz. na niżej podanych Dzielnicach odbędą się zebrania dla członków i wprowadzonych gości z referatami na aktualne tematy.

WOLA - CZYSTE, Wolska 44, tow. Sokołowski.

JEROZOLIMA, Chłodna 30; ref. tow. Światkowski.

OCHOTA, Grójecka 94; ref. tow. Z. Zaremba.

MARYMONT - ŻOLIBORZ, Krasińskiego 10; ref. tow. Płoński.

RAKOWIEC, Pruszkowska 6; ref. tow. Borch.

POWĄZKI, Kacza 7; ref. tow. L. Cohn.

POWIŚLE, Czerw. Krzyża 20; ref. tow. L. Winterok n. t. „Ostatnie wydarzenia międzynarodowe.

MOKOTÓW, Chocimska 23; ref. tow. Jerzy Gero.

ANNOPOL — N. BRÓDNO, Białołęcka 51; ref. tow. Rafał Praga.

PRAGA, Brukowa 35 m. 14; ref. tow. L. Perl.

CZERNIAKÓW, Nowosielecka 1.

Odczyt tow. Ziemięckiego

Sekcja Pracowników Umysłowych zawiadamia, że w dn. 18-go grudnia o godz. 20 w sali Zw. Handlowców, Sienna 16, odbędzie się odczyt tow. Bronisława Ziemięckiego na temat

ORGANIZACJA ŚWIATA PRACY: 1) Ku wolnym Zw. Zawodowym; 2) Faszystowskie ustroje pracy; 3) Projekty Izb Pracy w Polsce; 4) Znaczenie Partii politycznych dla Świata Pracy.

Zaproszenie otrzymać można w lokalu Sekcji Pracowników Umysłowych P. P. S. Warecka 7 II p. w poniedziałek, środę, czwartek i piątek od g. 18 do 20 wiecz. lub na miejscu odczytu.

Młodzież P. P. S.

Wzywa się tow. tow. do wzięcia udziału w wycieczce do Muzeum Narodowego, urządzona przez „Koło Śródmieście". Zbiórka o godz. 10-ej rano (Warecka 7). Opłata 10 gr.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE urządza w niedzielę o godz. 5 p. p. (Warecka 7 II p.) Świetlicę. Referat wygłosi tow. Gajewski. Część artystyczna. Zabawa taneczna.

Pożar samochodu

Na rogu ul. Króla Alberta i Wierzbowej, wskutek nieostrożności kierowcy, zapaliła się benzyna w silniku, w samochodzie Nr. 28242, należącym do adw. Jakuba Kernera. Przechodnie zaalarmowali straż ogniową, jednak kierowca, przed przybyciem pogotowia II-go oddziału straży, sam płomienie ugasił. Samochód lekko uszkodzony.

Okradzenie spółdzielni
Dwaj włamywacze w potrzasku

Na terenie fabryki tow. akc. wyrobów bawełnianych „Wola" mieści się od frontu Spółdzielnia Spożywców Robotników „Łączność" Nr. 4 (Bema 72). Dozorca wspomnianego domu, Władysław Muszyński, zauważył o godz. 21-ej min. 30, iż z piwnicy, gdzie mieszczą się składy Spółdzielni wychodzi jakiś mężczyzna z koszem na plecach. Dozorca chciał zatrzymać idącego, lecz ten porzucił kosz, a sam uciekł.

Wówczas Muszyński zamknął drzwi, prowadzące do piwnicy, po czym zaalarmował policję 22-go komis. Po przybyciu policjantów, zastali oni w piwnicy 2-ch włamywaczów: Stanisława Fabisiaka i Mariana Brodowskiego, którzy byli już karani i notowani za włamania. Na miejscu znaleziono łom, wytrychy, 2 lampki elektryczne.

Złodzieje skradli: 50 kg. maku, całkowity zapas tytoniu, papierosów, czekolady, cukierków, orzechów, grzybów, herbaty, kakao, kawy, rodzynków i bulionu „Maggi". Straty, które pokryje ubezpieczenie, wynoszą około 2000 zł.

Zamachy samobójcze

W mieszkaniu własnym w Otwocku (ul. Kościuszki 7), otruł się amoniakiem 25-letni Władysław Paliński. Desperatowi pomocy udzielił lekarz prywatny, po czym Palińskiego, w stanie ciężkim, przewieziono do szpitala Przemienienia Pańskiego.

43-letnia Maria Rządecka, przy mężu (Wronia 4), w przystępie rozstroju nerwowego, spowodowanego sprzeczką z mężem, napiła się jodyny. Lekarz Pogotowia, po udzieleniu pomocy, pozostawił desperatkę na miejscu.

T. U. R.

PUBLICZNE ODCZYTY SOBOTNIE

W sobotę 19 b. m. o godz. 8.15 odbędzie się w lokalu Związku Drukarzy (Nowy Świat 38) odczyt tow. J. Maliniaka na temat: „Walka o surowce". Wstęp dla członków 35 gr., dla pozostałych 40 gr.

Co grają w teatrach?

TEATR ATENEUM. Dziś komedia francuska Andrzeja Birabeau „Woźny i minister".

TEATR WIELKI: Dziś w piątek „Borys Godunow".

TEATR NARODOWY: Dziś komedia Nowaczyńskiego „Cyganeria Warszawska".

TEATR POLSKI: Gra dziś dramat Żeromskiego „Sułkowski". Jutro widowisko dickensowskie „Klub Pickwicka".

TEATR MAŁY: dziś sztuka J. Iwaszkiewicza p. t. „Lato w Nohant".

TEATR NOWY: Dziś Giraudoux „Judyta" w reż. Leona Schillera z Ireną Eichlerówną.

TEATR LETNI: dziś krotochwila Dobrzańskiego „Żołnierz królowej Madagaskaru".

CYRULIK WARSZAWSKI. Dziś komedia polityczna „Król z parasolem" w przeróbce Mariana Hemara.

OPERETKA PRZY UL. KAROWEJ. Codziennie „Zakochana królowa".

TEATR MALICKI: Ostatnie dni „Profesja Pani Warren" z Marią Malicką na czele. Wkrótce premiera komedii „Zamieszaj" w reż. Sawana, która będzie grana naprzemian z „Madame Bovary" Flauberta.

TEATR KAMERALNY: Codziennie „Wróble gniazdo".

Najbliższą premierą, która ukaże się w końcu bież. mies. będzie nowa sztuka autora „Matury", „Tajemnica Lekarska", która wywołała duże zainteresowanie.

STOŁECZNY TEATR POWSZECHNY: W sobotę 19 b. m. o godz. 7 w. przy ul. Młynarskiej z „Intryga i miłość" Schillera.

TEATR „8.15" (Śniadeckich 5) gra komedię muzyczną Grüna „Gaby".

ROSYJSKIE STUDIO DRAMATYCZNE (Nowy Świat 19): Sztuka Niemirowicza-Danczenki „Cena życia". Przedstawienia odbywają się w piątki, soboty i niedziele o godz. 20.

TEATR „13 RZĘDÓW". Dziś satyra polityczna „Duby Smalone"

Z FILHARMONII. Dzisiejszy koncert symfoniczny należeć będzie do wyjątkowych. Wystąpi na nim wielki artysta Adolf Busch skrzypek o sławie światowej, porównywany z największymi wirtuozami czasów obecnych. Sensacją będzie również osoba kapelmistrza, którym będzie Ernest Ansermet.

CYRK STANIEWSKICH codziennie o 8.15 a we wtorki, środy, soboty i święta o 4.30 i 8.15 nowy program grudniowy, czołowa atrakcja: „Robot", sztuczny człowiek.

Co wyświetlają kina?

APOLLO: „Ada, to nie wypada".
ADRIA: „Bohater" z Wallace Beery.
ANTINEA: „Papua" i „Jasnowidz".
AMOR: „Na fali wspomnień" i „Śmierć odpoczywa".
ACRON: „Bez honoru" i „Pat i Patachon".
AS: „Piekło".
ATLANTIC: „Moja gwiazdeczka".
BAŁTYK: „Kobieta ma zawsze rację".
BIS: „Manewry miłosne" i „Czarna magia".
CAPITOL: „30 karatów szczęścia".

CASINO: „Barbara Radziwiłłówna" ze Smosarską.

COLLOSSEUM: „Zemsta Johna Ellmana".
CZARY: „Czarny anioł".
ELITE: „Ostatnie dni Pompei" i „Roześmiane oczy".
EUROPA: „Żółty skarb".
FAMA: „Ręce na stole" i „Ostatni miliarder".
FLORIDA: „Brygada śmiałych" i „Bunt zwierząt".
FORUM: „Alarm w nocy" i „Mały król".
FILHARMONIA: „Jej wysokość tańczy walca".
GDYNIA: „Złote jezioro" i rewia.
HOLLYWOOD: „Świecznik królewski". Na scenie rewia.

HELIOS: „Bolek i Lolek".
KOMETA: „Metropolitan".

MAJESTIC: „Król kobiet".

ITALIA: „Pod Twoją Obronę".
ca".
LOS: „Złotowłosy brzdąc".
MASKA: „Dla ciebie śpiewam" i „Express Nr. 6".
METRO: „Judel gra na skrzypcach" i rewia.
MEWA: „Ena" i „Syn admirała".
MINERWA: „Księżna Łowicka".
MUCHA: „Takie są dziewczęta" i „Czu-Czin-Czau".
N. TOMBOLA: „Będziesz zawsze moja" i „Królewska faworyta".
MIEJSKIE: „Rose Marie".

OKO PRASKIE: „Krwawe perły" i „Egipskie noce".
PAN: „Papa się żeni".

POPULARNY: „Peter Ibbetson" i rewia.
PROMIEŃ: „Biała parada" i „Świat jest zakochany".
PRAGA: „Pan Twardowski" i rewia.
PETIT TRANON: „Ekscentryczna dama" i „Anna Karenina".
RAJ: „Młody las" i „Przygody szofera".
RIALTO: „Tylko raz kochała" z Joan Crawford.
RIVIERA: „Róża" i dodatki.
RENA: „Zmiana serc" i „Biała parada".
ROMA: „Władca Kalifornii".
ROXY: „Złote jezioro" i film kolorowy.
SFINKS: „Błękitna parada".
SOKÓŁ: „Dżentelmen kocha inaczej" i „Pieśń wiosny".
SORRENTO: „Jarzmo miłości".
STUDIO: „Furia".
STYLOWY: „Rok 2000" wg. Wellsa.
ŚWIATOWID: „Furia".
TON: „Sztandar".

UCIECHA: „Król kobiet".
UNIA: „Czarne róże" i rewia.

Redaktor odpowiedzialny: LUDWIK WINTEROK. Odbito w drukarni Sp. Nakładowo Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.